

Árja postala
 árja postala
 árja postala
 árja postala

UJ KELET

ESZDŐ POLITIKAI LAP

Ara 5 lej
 Szerda, 1937. március 17.
 5697. EV. XX. ÉVF
 NISZAN 5. 63. SZAM

Lopjuk a milliárdokat

Az anekdotának tökéletesen igaza van; jó híreket a zsidóságról manapság csak az antiszemita sajtóban olvas az ember.

Mint hogy az antiszemita lapok száma napról napra szaporodik és mindegyik igyekszik valami eredetit és rendkívülit felkutatni a romániai zsidók mérhetetlen kincséről, hátráltatva hatalmáról, e lapok olvasása üdítő és megnyugtató kellem ezekben a szomorú, tragikus időkben.

A Porunca Vremiből például éppen ma értesülünk, hogy a zsidók ebben az országban lopják a milliárdokat.

Milyen biztosan hangzik ez, ha az ember arra gondol, hogy a zsidó tömegek egyre vizsgálatalanabb és reménytelenebbül sülyednek a nyomorba és a zsidó ifjúság mily két-szégbeesetten mered a sívár holnap elé.

Nincs semmi baj; lopjuk már...

Még pedig abból az alkalomból, hogy „az egészségügyi statisztikája kedvezőtlen képet mutat. Nagy a gyermekhalandóság. A fiatal román orvos mégsem akar kimenni a falura. Miért is menjen? A havi kitézerért? Ennyitét legyen apostol? Nem. Inkább éhenhal a városban. A baj az, hogy mi csak beszélünk az ország rossz egészségügyi helyzetéről, miközben a zsidók lopják a milliárdokat.”

Egyszóval a fiatal román orvos nem megy havi kitézerért falura.

A fiatal román orvos nem akar kettőezer-ért apostol lenni.

A zsidót nem engedik ki a falura.

Az egészségügyi statisztika kedvezőtlen.

Konklúzió: a zsidók lopják a milliárdokat.

Még csak annyit, hogy a cikk szerzőjét elmozdították ezeltől nyolc évvel az alpolgármesteri tisztségéből, mert állítólag a főváros tejébe 40 százalek viz került és az autók gumijal messze-messze gurultak.

A pénz beszél

A francia nemzetvédelmi kölcsön első kibocsátását az első napon tizenhét százalékkal feljegyzték.

Az első kibocsátás összege 50 milliárd lejnek felel meg.

Ma kibocsátották a második jegyzésre felkötött hivatalos közleményt, mely hárommilliárd francia frankról, tehát harmincmilliárd lejről szól.

A két kibocsátás összege (80 milliárd lej) Románia csaknem három évi költségvetési költségének felel meg.

Talán illő megjegyezni, hogy a kölcsön hallatlan, szinte mesébeillő sikerét Leon Blum, illetőleg a francia népkormány iránti bizalom, illetőleg népszerűség fennállása nélkül nehezen lehetne elképzelni.

A világ összes reakcionáriusai azzal szoktak érvelni Leon Blum és rezsimje ellen, hogy nem fejezi ki az „igazi” Franciaországot, hogy a többség, amelynek megbízásából a jelenlegi francia kormány gyakorolja a hatalmat, nem a francia nép igazi többsége.

Tegyük fel, hogy ez a képtelenség ténylegesen fennáll.

Tegyük fel, hogy a francia kispolgár, a francia paraszt és a francia munkás csak azért adta le szavazatát a néppártok tömörült pártokra, mert a nemzetközi zsidó maffia valami szédületes mesterkedéssel kényszerítette rájuk akaratát.

Bármilyen „hatalmas” is azonban ez a nemlétező zsidó maffia, az mégis nehezen képzelhető el, hogy a francia munkás, a francia kistőkés és a francia paraszt e sötét hatalmak egyetlen intéseire kinyitotta volna a bugyellárisát és a jelenlegi francia kormány pénzügyi oltárára vitte volna megfakartított obulusait.

Sőt még az is valószínűtlen, hogy — az összes képtelenségek lehetőségének feltételezése mellett — a francia nagytöke kizárólag Leon Blum szép személt parancsolt volna visszavonulót tekintélyes összegeire, amelyeket a belső és külső reakció demagógiájának hatására alatt, kizárólag „hazafias” felbuzdulásból menekített külföldre.

Azok a nem is gyanus szándéku urak, akik csak kényszeredetten „tárlk” ugy Franciaországban, mint keletibb tájakon Leon Blum miniszterelnökségét, talán — a nemzet-

Antonescu külügyminiszter ankarai utja

Nagyfontosságúnak tartják diplomáciai körökben az ankarai látogatást

Bucuresti, március 16. Az Ankarába induló Antonescu külügyminiszter tegnap este Constantába utazott Cretzeanu osztályigazgató, Ioanid kabinetigazgató, Zanescu titkár és számos újságíró kíséretében. Az állomáson a külügyminisztert Badulescu államtitkár, a kisanant és balkán államok követel, a minisztérium főtisztviselői bucsúztatták.

Diplomáciai körökben Antonescu utját nagyfontosságúnak tartják, amely hivatva van szorosabbá tenni a román-török együtt-

működést a Balkán-szövetség keretel között. Külön fontosságot nyer a látogatás, ha tekintetbe vesszük Törökország szerepét a Dardanellák és Boszporus körül a montreuxi konferencia után. A román-török szövetség már nem érzelmi kérdés, — állapítja meg a Curentul, — hanem kiegészítője a Fekete-tenger és a nyugat felé vezető tengeri utak hajózási szabadságának.

Antonescu még az este folyamán megérkezett Constantába és a Regele Carol hajón utnak indult Isztambul felé.

Nemzeti parasztpárti - konzervatív - szociáldemokrata választási kartell a fővárosban

Féltucatnyi új párt alakult az országban. Costachescu a pártegységet hangoztatja

Bucuresti, március 16. (Az Uj Kelet tud.) Ismeretes, hogy a bucaresti községi választásokra a nemzeti parasztpárt egyezményt kötött a szociáldemokrata párttal és Grigore Filipescu konzervatív pártjával. Dr Lupu az Adeverulnak az alábbi nyilatkozatot tette a megegyezéséről:

— A kartellnek politikai jelentősége van. Grigore Filipescu és pártja bebizonyította, hogy nagy bel- és külpolitikai kérdésekben megérti a legmagasabb nemzeti érdekeket. A nemzeti parasztpártot mindenki jobb-, vagy baloldalinak állítja be. Voltott a mi pártunk a paraszttömegek, részben a munkások és a kispolgárságot képviseli s ezért csak demokratikus jellegű lehet. A szociáldemokratákkal való összefogásnak is ez az értelme. Amikor Franciaországban Blum a parlament egyhangú támogatását élvezi és a francia munkásság által félévszázad óta várt reformokat valósítja meg, úgy véltük, hogy hasznos lesz megegyezést kötni a román szociáldemokrata párttal. Eppen azért kötöttük az egyezményt, hogy rávilágítsunk az érdekek általános irányvonalára.

Costachescu cáfol

Mint Iasiból jelentik, a nemzeti parasztpárt vezetőségi ülésén a személyével kapcsolatos verziókra Costachescu az alábbiakban válaszolt:

— A gyűlésen a szokásos keretek között való jelenlétem cáfolat minden verzióra. Programunk alapján és pártvezérünk körül állunk megingathatatlanul.

A Cuentul ugy értesül, hogy Costachescu azt is kifejtette, hogy a pártnak nem lehet két vagy háromtagu bizottság a vezetője.

Az új pártok

A semmitűszékhez néhány új párt kérése érkezett be a semmitűszékhez való bejegyzésért. A központi választási bizottság Lupu semmitűszéki tanácselnök elnökletével szerdán ül össze, hogy a bejelentéseket megtárgyalja. Az ujonnan jelentkezett pártok névsora a következő: Német néppárt (dr Alfred Ronfert), nemzeti egységpárt (Virgil Serdaru), magyar parasztpárt (dr Réthy), tár-

sadalmi összefogás pártja (Jon Cleia Carei-Mare), nemzeti-keresztény-paraszt-szocialista párt (D. Balan), román nemzeti arcvonal (Const. I. Parascu) és Románia kereszties hadjárata (C. Caragea). Ugyancsak ellismerését kérte a nemzeti katonai arcvonal, de nem kívánt jelölési jogot magának. A nemzeti katonai arcvonal elnöke Popovici tábornok, jogszerinti szenátor.

Bucuresti, március 16. A Tempo mai számában tovább folytatja körkérdesét az etnikai kérdésről. Berceanu földművelésügyi államtitkár a következőket mondja:

— Minden szociológiai szótárban meg lehet találni, hogy mi az etnikai származás. Nem jó elhamarkodottan definíciókat fogalmazni.

Popovici tábornok, a nemzeti katonai arcvonal elnöke: Minden itt született kisebbség itt maradhat, ha alvéteti magát az ország törvényeinek. Akik a háboru után jöttek be az országba, menjenek vissza oda, ahonnan jöttek.

Nichifor Crainic: Az etnikai származás biológiai végzettség, mely nem függ az egyén akaratától. Román az, akinek román vér folyik az ereiben és zsidó, akinek zsidó vér folyik az ereiben. Az ember kollektív erők és akarat teremtménye, biológiai alapon áll, amelyhez egy közös hit szellemi hatalma járul.

Traian Parvu, a közlekedésügyi minisztérium titkára és Osiceanu mérnök, a kereskedelmi kamarák uniójának elnöke elhárították maguktól a kérdést azzal, hogy ez politika.

Mária királyné influenzában megbetegedett

BUCURESTI, március 16. Tegnap este a következő orvosi közleményt adták ki: Öfensége Mária királyné influenzás beteg és ezért orvosai pihenőt írtak elő számára.

volna, amely a saját öntudatos tönkretételére és önön kifosztására tör.

Már pedig ez éppoly valószínűtlen, mint amilyen valószínű, hogy a francia nép éppen azért jegyezte le olyan elképesztő gyorsasággal és lelkesedéssel a nemzetvédelmi kölcsönt, mert bízik Leon Blum kormányának legtisztább és legemelkedettebb szellemű nacionalizmusában, mely nacionalizmus éppen abban különbözik a hangos és divatos nacionalizmusoktól, hogy valóban népérdekeket és nem kottériák érdekeit képviseli.

A mandatárius hatalom és a cionista építőmunka

Irta: Prof. dr S. Brodetzky, a Jewish Agency londoni politikai osztályának vezetője

Nagy-Britannia és minden ország zsidósága aggodó figyelemmel kíséri a palesztinai helyzet alakulását. Annak ellenére, hogy hónapok teltek el az arab sztrájk és terror hivatalos beszüntetése óta, még mindig bizonytalanság uralkodik az országban. Különösen az utóbbi hetekben rosszabbodtak a viszonyok. Februárban egyedül tizenegy gyilkosság és számos rablótámadás történt az országutakon. Nehezen hihető, hogy ezeknek az incidenseknek ne volna politikai jellegük (amint azt az angol gyarmatügyi miniszter mondotta az alsóházban. Szerk.). A Palesztinában élő 900 ezer arab nagy többsége békét akar, de terrorizálja őket néhány bandavezér, aki közül egyesek talán csak rablásokra akarják kihaszni a rendezetlen viszonyokat. Nem kétséges azonban, hogy ezzel a hadjáratral nyomást akarnak gyakorolni a királyi bizottság állásfoglalására és az ennek alapján hozandó határozatokra. Ebből a szempontból nézve, súlyos elbírálás alá esik az a körülmény, hogy türük és engedik a további igazgatásokat, a bojkottot és lázító propagandát, ami veszedelmes helyzetet teremt és távolról sem javítottak a helyzeten, olyan kijelentésekkel, hogy a zsidók megróvándók, ha védekeznek a támadásokkal szemben. A kormány első kötelessége: fenntartani a rendet és biztosítani a nyugalmat az országban. Nemcsak a zsidók, hanem Anglia összes polgárai meg kell, hogy követeljék ezt a palesztinai közigazgatástól, teljesen függetlenül attól, hogy milyen javaslatokat tegyen a királyi bizottság.

Tévedés volna azt hinni, hogy a palesztinai zsidó építőmunka korlátozása megbékítené az országot. Az arabok a zsidó építőmunka teljes beszüntetését és egyidejűleg az angolok kiküszöbölését követelik, másszóval: a mandátum leépítését. A zsidó építőmunka korlátozása mérhetetlen károkat okozna a zsidó népek, de nem teremtene békét Palesztinában. Ellenkezőleg: mélyeséges csalódást, sőt elkeseredést váltanak ki a zsidókból. Oly sokszor és alapvetően szögezték már le a kormány politikáját, hogy a mandatárius hatalomnak csak egy utja lehet: békét teremteni Palesztinában, hogy hatékonyan végrehajtsa ezt a politikát.

Ez nemcsak az arabok megkárosítása nélkül történhetik meg, hanem nagy hasznára is lehet az araboknak.

Egyes parlamenterek és cikkírók azt tanácsolták, hogy más telepítési területeket keressünk Palesztinán kívül a zsidók számára. Hasztalan, értéktelen javaslatok ezek. A tapasztalat azt mutatja hogy nincs ország, amely lényeges szerepet játszhatna a jelenlegi zsidó problémák megoldásában. Bizonyos, hogy a zsidók kénytelenek voltak a világ minden részében megtelepedni és így évszázados vándorlásukat folytatni. De Palesztina esetében nem ennek a világvándorlásnak a folytatásáról van szó.

Egyes angol lapok ezt a benyomást kel- tik, mintha az arab országokban nagy erjedés volna Palesztina miatt. Ez nem igaz. Az arab államoknak meg vannak a maguk saját problémái és a többi országok arab lakossága körében egyre erősödik az a meggyőződés, hogy Palesztinának a zsidók által való felépítése, mint ahogy azt T. E. Lawrence ezredes, a nagy arab-barát jelentette ki egykor — fontos előfeltétele a Palesztinával szomszédos arab országok ered-

ményes felépítésének. Bizonyos események különösen az Alexandrette-i bonyodalmak, bebizonyították, hogy lehetetlen valamely ország lakosságának egy részét egy másik népréteg uralmának alávetni. Ugyanezen a jogon követelik a zsidók, hogy Palesztinában ne kerüljenek az arabok uralma alá. Nem követelnek zsidó uralmat az arabok fölött, hanem a mandátum pozitív végrehajtását, annak biztosítása mellett, hogy sem az arabok a zsidók fölött, sem a zsidók az arabok fölött nem fognak uralkodni.

Az egyre bizonytalanabbá váló világhelyzetre és egyes országok zsidóságának napról-napra rosszabbodó helyzetére való tekintettel, a zsidó nép elvárja Angliától, hogy hű marad husz évvel ezelőtti ígéretéhez, amelynek alapján háromszázezer zsidó vándorolt be az országba, a Pax Britannica-ban bízva. Palesztina zsidó lakossága nem maradhat tovább bizonytalanságban, lehetővé kell tenni számára, hogy szilárdra tegye pozícióját, hogy ezáltal biztosítsa lássa jövőjét. Ez csak akkor lehetséges, ha biztosítják a bevándorlás folytonosságát az ország befogadó képességének megfelelően. Ezáltal nem történik igazságtalanság az arabokkal szemben. Azt mondták, hogy az arabok jövőbeni létükért küzdenek. Ez nemcsak túlzás, hanem a tények teljes kifordítása: a zsidók azok, akiknek harcolniuk kell létükért. Mi bízunk benne, hogy ez a tény mértékadó lesz a mandatárius hatalom jövőbeni politikájának megállapításánál.

Az utóbbi időben sokat beszéltek a belső cionista békéről is, annak a szakadéknak az áthidalásáról, amely a revizionistáknak a cionista szervezetből történt kiválásával keletkezett. A cionisták leghőbb vágya a népi egység. A másik oldalról az utóbbi időben elhangzottak olyan megjegyzések, amelyek bizonyos ajánlkozás benyomását kelthetik. „Kerekasztal konferenciá”-ról is beszéltek. Azt a hitet kellették, hogy ők hajlandók békét kötni, együttműködni és csak az ő ellenfeleik nem akarják ezt. A Cionista Szervezet nem pártszervezet, nem is egy, vagy két, vagy több pártnak a szervezete. A revizionistáknak helyük volt a Cionista Szervezetben és helyük van ma is. A kongresszuson rendelkezésükre állnak az általuk elhagyott helyek. Már ma este is jöhetnek. Kerekasztal konferenciára nincs szükség. Hisz nem vagyunk mi háborút viselő nemzetek.

A revizionisták azért hagyták el a kongresszust, mert ez a fórum arra az álláspontra helyezkedett, hogy határozatait végére kell hajtani és munkáját nem lehet keresztezni. E kongresszus politikai munkájának keresztelése, kormányoknál és az angol gyarmati hivatalnál történő önálló intervenciók más politikát jelentenek, mint amit ez a kongresszus követ. Ezt meg kellett tiltania. A zsidó nép mai veszélyeztetett helyzetében megengedhetetlen dolog, hogy bárki is játékot üzzön egyetlen politikai erőnkkel. Senkit se tévesszenek meg a Palesztina-hivatalok ellen rendezett támadások. A revizionistáknak való certifikát-adás kérdését alaposan meg kell vizsgálni. Ez a vizsgálat meg is történt már és arra az eredményre vezetett, hogy a Betár tagjai több száz certifikátot kaptak és panaszai alaptalanok. A szakadékok ellenére is hiszem, hogy a zsidó nép jövője egészséges politikai vezetéstől függ, ahogy azt Herzl mondotta. Remélem, hogy a revizionisták be fogják látni politikai magatartásuknak súlyos hibáit.

Paul Gerald: Szerelem. Paul Gerald neve nem ismeretlen a magyar közönség előtt. Talán soha idegen nyelvből fordított verseskötetnek olyan sikere nem volt, mint a „Te meg én”-nek. Bizunk benne, hogy a „Szerelem” sikere nem fog elmaradni a „Te meg én”-é mögött. Az ugyan vers volt, ez pedig próza, de tárgya ugyanaz. Paul Gerald nemcsak a szerlem országát ismeri, hanem a nagyvilági életet is. Ő ma a legtekélyesebb francia világi. Ezeket a szerelemről szóló finom, megértő, sohasem cinikus aforizmákat Paul Gerald fia számára írta. Paul Gerald: Szerelem, Benedek Marcell kitűnő fordításában, Renaissance kiadó bibliofil sorozatában jelent meg. Gerald: Szerelem füzeve 59 lej, kötve 92 lej, minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Cluj. Kérjen a Renaissance könyvek teljes jegyzékét.

A zsidó diaszpóra tudományos akadémiaja

Az IWO gazdasági szekciója, mint a létért harcoló tömegek fegyvertársa

Külön fejezetet kell szentelnünk a vilnai zsidó tudományos intézet (IWO) kebelében dolgozó gazdaságstatisztikai szekciónak, amelynek működése szervesen összenőtt a lengyel zsidóság szívós gazdasági harcával. Joggal jellemzi vezetője, Jakob Lestschinski, a következőképpen: „Az IWO egyetlen más szekciójától sem várunk annyira közvetlen választ mindennapi kérdésekre, a tömegek, mint tőlünk.” Ez az önlelemzés nem akarja azt mondani, hogy a gazdaságkutató szekció máris a kivezető utat vezet. A kivezető út, a megoldás, nem a lengyel zsidóság izolált problémája. De kétségtelen, hogy a gazdaság-statisztikai szekció egyike azon eszközöknek, amelyek segítségével igyekszik fokozni a lengyel zsidóság ellenálló képességét a gazdasági létért vívott harcban.

A nagy átalakulás

A lengyelországi zsidóság utolsó félszázados történetét gyorsított gazdasági és társadalmi átalakulás jellemzi. A kereskedők, bérlők és korcsmárosokból álló zsidó társadalmat könyörtelenül kizárta az idő és egyre nagyobb tömegekben hullottak ki régi foglalkozásaikból a főlegessé vált zsidók. Három párhuzamos folyamat tartotta állandóan forrongásban a kelet-európai zsidóságot: 1. nagyarányú kivándorlás, főleg Amerikába; 2. gazdasági átszervezés az ipari és kézműves pályákra és 3. a deklasszáció. A fejlődés olyan gyors volt, hogy minden kísérlet, amely bizonyos szabályozás bevezetésére irányult, csak részleteredményeket tudott elérni. Az átalakulás elementáris és automatikus volt, amelyet politikai körülmények is lényegesen előmozdítottak.

A háború utáni évtizeddel nagyjában is záródott ez a fejlődés. A bevándorlási korlátozások életbeléptetése folytán a kivándorlás elvesztette régi jelentőségét. Az iparban és kézműességben átrétegeződött tömegek begyökeresedtek az ország gazdasági életébe, s a deklasszált tömegeknek a többiekhez való viszonya is áttekinthetőbbé vált. Ez az idő alkalmasnak látszott a lengyel-zsidóság gazdasági helyzetének felletározására és ennek alapján bizonyos gazdasági szabályozás bevezetésére. Erre a célre alakult meg az IWO gazdaság-statisztikai szekciója.

A zsidó intézmények

Az IWO ezen munkájára annál nagyobb szükség volt, minthogy a lengyel zsidóság a szociális segélyintézeteknek roppant széles hálózatával rendelkezik, amelyek részben önerőből, de túlnyomó részben amerikai pénzügyi támogatással jöttek létre. Oriás anyagi áldozatokkal alapították ezek a segélyszervezetek különféle intézményeket. Ez a szociális segélymunka azonban perspektíva hiányában szenvedett. Ami létrejött, az egyszerűen a „valami tenni kell” kiáltásnak köszönhetette létét, de a tájékozatlanság, a tapogatózás rengeteg energiát és pénzt emésztett fel teljesen meddő módon. Azonfelül a különböző intézmények és alapítványok egymástól függetlenül működtek, kihasználatlanul hagyva számos racionalizálási lehetőséget, ami koordinálás által lett volna elérhető. A zsidó intézményeknek központi nyilvántartása sem létezett. Az ilyenirányú kísérleteket nem egyszer hiúsított meg a partikularizmusból eredő intézményes féltékenység.

Mindezeknek az orvoslása az IWO-ra hárult.

A statisztika

Mindenekelőtt adatszerien megvilágított képet kellett nyújtania a lengyel zsidóságnak tényleges gazdasági helyzetéről és ki kellett mutatnia a zsidó- és az államgazdaság közötti konkrét összefüggéseket. Feladatává tette tehát a lengyel közgazdaságra vonatkozó adatoknak, tanulmányoknak és statisztikáknak zsidó szempontból való át-tanulmányozását. Kiírta az állami, községi, intézményi és egyéb kiadványokban nyilvánosságra került zsidó adatokat.

Az országos viszonyok vizsgálatával párhuzamosan megindította a szervezést a körzeti és helyi adatgyűjtésre is. A már említett „Freind fin IWO” segítségével, egy-egy helyi szervezet megindították a különböző helységeket zsidó intézményeinek és szociális szervezeteinek feldolgozását leltár, munkakör, mérleg, eredmények stb. szempontjából, hogy egységes képet nyujt-

sanak a zsidó szociális munka méreteiről és megvizsgálják a koordinálás lehetőségeit.

Megvetették alapjait egy önálló zsidó statisztikának, a zsidó élet hullámzásainak ellenőrzésére. Az IWO gazdaság-statisztikai osztálya összeköttetésbe lépett hitközségekkel, gazdasági, társadalmi filantropikus stb. intézményekkel és odahatott, hogy nyilván-tartásukba vezessenek be megfelelő kartotékokat, amelyeknek megszerkesztését az IWO maga végezte el, vagy legalábbis segédkezett benne.

Allandó propagandával bevitte a köztudatba azt az igazságot, hogy minden akció alapját az előzetes tájékozottság kell, hogy képezze. A kelet-európai zsidó kapkodása helyébe a német alaposágot igyekszik állítani. Nemcsak ott, ahol intézményes, hanem ott is, ahol egyéni tevékenységről van szó.

A szociográfia

A szekció munkájának legértékesebb ágához tartozik a szociográfiai ankt. Kiragadnak egy bizonyos kategóriát, pl. a szabósegédek és egyöntetű kérdőívek szerint sok helységeben párhuzamosan feldolgozzák ennek a rétegnek az életére vonatkozó összes adatokat. A kérdőívek feldolgozása, meglepő világossággal mutatja meg sokszor a gyakorlatilag megvalósítható teendőket.

Ma nincs szociál-gazdasági tevékenység, amely az IWO előkészítése nélkül jönne létre. Hozzáfordul a zsidó szervezetek egyesülete, amidőn működését valamely új munkakörre akarja kiterjeszteni, a Joint, ha új intézményt akar alapítani és a Zsidó Világkongresszus, amidőn nagyszabású konstruktív segélyakciót akar a súlyosan megviselt lengyel tömegek érdekében indítani.

„A tudomány — harc”

A gazdaság-statisztikai szekció működése világítja meg a legkézzelfoghatóbban

Ami a régebbi időkben el-képzelt volt...

a világnak olyan mérvű ismerete és olyan arányú tudása, aminővel a mai ember rendelkezik. Pedig ha egy kicsit gondolkozunk, milyen rövid az emberi élet, minő kevés jut belőle és ezt a keveset sem tudjuk számunkra egészségesen megőrizni, megbecsülni. Amikor már összetörve, beteg sok mindent megtanultunk, lepergett a homokóra tartalma. Ez a természet végcélja? Eppen ezért vigyázzon mindenki egészségére, de főleg a gyomorra és az idegrendszerre.

A világhíri amerikai Gastro D-t ma már az egész tudományos világ elismerte, hogy egy gyomor- és bélbajoknál, mint vesep- és májmegbetegedéseknél, ideges természetű emésztési zavaroknál eddig elérhetetlen eredményeket felmutatható gyógyszernek bizonyult.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 130 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárban Bucuresti, Calea Victoriei 124.

az IWO-nak az első cikkben ismertett programját: „A Zsidó Tudományos Intézet mindenekelőtt a zsidó alkotó és népi erők megszervezését tekinti feladatának.” Ezért mer az IWO nagy követelésekkel a nép elé állani, pénzt és munkát követelni — mert fegyvertársa a népnek, annak nagy harcában.

Az IWO 1929-es konferenciáján a következőket mondta J. Lestschinski:

„A tudomány — harc! S csak annyiban van létjogosultsága, amennyiben a szervezők és dolgozók sorsával azonosítja magát.”

Meg kellett ismertetni transzilvania zsidóságával lengyel testvéreinknek ezen kiemelkedő intézményt, hogy rávilágítsunk azokra a nagy feladatokra, amelyek ránk várnak. Mert a mi sorsunk is egyre kényseribben követeli a zsidó szolidaritás intézményes együttműködésben való megvalósítását, hogy vértzetten nézhessünk a holnap elé.

Weinmann Jenő

Tavaszi szövetudonságaim

megérkeztek. Dus választék.

Silberger Ernő

uridivat szalón Cluj, Regele Ferdinand 2 a. Platsintár felett.

A cseh parlament nem türi az antiszemita megnyilatkozásokat

A zsidó lakosság Birobidzsánba való áttelepítését javasolta egy antiszemita képviselő a csehszlovák parlamentben

Prága, március 16. Kirofta külügyminiszter legutóbbi külügyi expozéja után élénk vita volt a csehszlovák parlamentben, melynek során a zsidókérdés is szóba került. A vita egyik nevezetessége, hogy az antiszemita szlovák néppárt, egyik képviselője a lengyel evakuálási terv mintájára a csehszlovákiai zsidók tömeges kivándorlását követtele.

Sidor szlovák-néppárti képviselő a vita során többek között a következőket mondotta:

— 1922-től 1934-ig 102.000 szlovák hagyta el az országot, míg a zsidók száma egyre nő úgy Szlovenszkóban, mint Ruszinszkó vidékén. A magyar kormány annakidején, elősegítette a zsidók letelepedését a mai Szlovenszkóban; akkor kiskereskedők voltak a zsidók, ma azonban az egész gazdasági életet uralják.

A szlovák képviselő ezután felhívta a külügyminisztert és a kormányt, hogy tele-

pítsék át fokozatosan a zsidó lakosságot a Szovjetunió autonóm zsidó területére, Birobidzsánba. Ez a terület — mondotta — kétszer nagyobb Szlovenszkónál és kevesebb lakosa van, mint ennek az országrésznek. A Szovjetunió bizonyára szívesen állna Csehszlovákia rendelkezésére a zsidó lakosság befogadása tekintetében, annál is inkább, mivel túlnyomó részt a kommunizmus híveiről van szó.

Sidor képviselő beszédére dr. Mates szociáldemokrata képviselő válaszolt, aki kijelentette, hogy a csehszlovák parlament nincs hozzászokva ilyen antiszemita hanghoz és a csehszlovák nép sohasem fogja mostohább kezelésben részesíteni a lakosság egyik részét, mint a többi. Ma nem a kommunizmus nyugtalanítja a világot, hanem a nemzeti szocialista internacionale, amit nemcsak a spanyol események, hanem a magyarországi politikai viszonyok is bizonyítanak.

KAUFET OSTERSCHOKOLADE

טשאקאלאדע כשר של פוסח

חחת השגחת ארטה יידישע צענטראלקאנצליריא קלויש יעיא

erzeugt:

Adalbert Reiter și fiul

fabrica de ciocolata, cacao și bonboane Satu-Mare

Leleplezték a német Gestapo kezét a spanyolországi felkelés előkészítésében

A spanyol kormány kezére kerültek az erről tanuskodó dokumentumok

Párizs, március 16. A Gestaponak az egész világot behálózó szervezetről már nem egyszer volt alkalmunk beszámolni a lap hasábjain. A német nemzeti szocialista párt a külföldön élő 30 millió német megszervezésével Hitler imperialista politikájának az egész világot átfogó hálózatát építette ki. E hálózat működését Berlinből dirigálják és Berlinből küldött ágensek vezetik, vagy ellenőrzik. Hogy milyen messze ér a Gestapo keze és milyen metódusokkal dolgozik ez a szervezet, abból röviddel ezelőtt frappáns izelítést kapott Románia közvéleménye is. A román könyvpiacra váratlanul megjelent egy brosúra, amely Jan Seba bucaresti esek követ könyvének néhány idézetét tárta ferdtített megvilágításban a román politikai világ elé. Egy-két jobboldali politikusi zajt csapott a képviselőházban és Jan Sebanak távoznia kellett. A bucsu-banketten Antonescu külügyminiszter „Románia legigazibb barátjának” nevezte Sebat, akit a politikai világ kvázi „a mindenkori román kormány tagjának” tekintett és akinek távozása fölöttébb „megérdemeletlen” aktus. Mért kellett mégis távoznia Sebanak? Mert a Gestapo kezét hosszúra, a brosúra megtette hatását és a francia diplomácia nem tudta parirozni ezt a manővert.

„Kémek és összeesküvők”

A világsajtó már több ízben irt Hitler ügynökeinek a spanyol jobboldali felkelésben vitt szerepéről. Köztudomású, hogy német katonák ezrei, német tiszték, német jegyverek, ágyúk, tankok, repülőgépek harcoltak a kormánycsapatok ellen. Kevésbé ismert viszont az a hatalmas szerep, amelyet a Gestapo a felkelés előkészítésében és megszervezésében vitt. Erről rántja le a leplet hiteles dokumentumok alapján F. Spielhagen „Espions et conspirateurs en Espagne” (Kémek és összeesküvők Spanyolországban) című könyve, mely Edmond de Carrefour kiadásában jelent meg a francia fővárosban. A véletlen különös szeszélye hozta magával, hogy a Gestapo szervezeteinek működését leleplező hiteles okmányok, aukták egész sora jutott a kormánypárt kezére. Ezeket az okmányokat szedte kronológikus rendben a fentebbi könyv szerzője, aki faksimilékkel, pontos idézetekkel bizonyítja minden egyes állítását.

A könyv bevezetésében elmondja, hogy a világháború alatt milyen korrupciót fejtetett ki XIII. Alfonz udvarában Vilmos császár kémhálozata. Hitler uralomra kerülése után ugyanazon metódusokkal kezdett dolgozni a Gestapo. Az országot valóságos náci csoportok. Megkezdődött a felkelés előkészítése. 1933 március 12-én a spanyolországi németek egyik vezére a következőket jelenti a központnak:

„Várjuk a mi időnk eljövételét. Egyelőre csendesen viselkedünk, mindent előkészítünk, hogy akcióra lépjünk, ha majd jön a felkelés. Minden jel szerint ebben az irányban haladunk. Legyetek nyugodtak, szervezeteink fel van készülve erre az eshetőségre.”

Hogyan működik a Gestapo hálózata

Mintegy ötven náci helyi csoport várta Gill Robles reakciós kormányának engedékeny türelmével, hogy „akcióba” léphessenek. Az akció a felkelést jelentette. Annak kirobbanásáig kémkedéssel, korrupcióval, fegyvercsempészéssel, és emberrablással foglalkoztak ezek a csoportok. A talált okmányokból kiderül, hogy 1935 szeptemberében Réder német sajtóattasé 22 ezer 450 pezettát költött a sajtó megfizetésére. A kémek és összeesküvők tevékenységét kiterjesztették a spanyol gyarmatokra is. Főleg Franciaország gyarmati hatalma ellen dolgoztak. A könyv külön fejezete ismerteti az ezzel kapcsolatosan talált okmányokat. Bernhard, tetuani sajtóattasé 1935 június 3-án a következőket jelenti Ribbentropnak: „Sikereim voltak a hatóságok megoldozásában.” 1936 március 27-én, midőn a felkelés a levegőben

lógott, San Jurio felkelő tábornok befejezte Berlinben fegyverszállításra vonatkozó tárgyalásait. Ugyanakkor az egyik spanyolországi német kémfőnök azt írja jelentésében, hogy az „összes spanyolországi csoportokat előkészítette a harcra.” 1935 május 28-án Hellemann kémfőnök a következőket jegyzi fel: „Június 15-ig bejelentendők a frontharcosok; június 25-ig összeállítandó az emigránsok pontos kimutatása.” Eme utasítás célja világos, a frontharcosokat a felkelők rendelkezésére kellett bocsátani, míg a német emigránsokat a felkelő hatóságok kezére adni, hogy letartóztassák őket.

Német milliók a spanyol tragédiában

Az 1936 február elsejei választások a népfrejt győzelmét hozták. A náci-csoportok nem kaptak többé hivatalos támogatást, tehát szint kellett változtatniok. A helyi csoportok vezetői átalakultak konzulokká, kereskedelmi megbízottakká és így tovább. Erről tanuskodik az alábbi kör-

delet: „Minden Spanyolországon belül, vagy kívül a pártfórumokkal való levelezést azonnal be kell szüntetni. Minden párt akta és a párt jelzésével ellátott irat a birodalom hivatalos képviselőire szállítandó, ahol be kell csomagolni és le kell pecsételni őket. Jelen körrendelet azonnal életbe lép. Heil Hitler!”

A további levelezésben a náci elvtársak mint „kliensek” szerepelnek, a politikai helyzet pedig átalakul „a piac helyzetévé.” Számos olyan levél került a kormánypárt kezére, amelyekben buzgó „krumplikereskedelméről” van szó. Adatok, nevek és számok egész sora bizonyítja a német kormány és a spanyol tábornokok közötti kapcsolatokat. Escalo fasiszta tábornok kinevezését a következőképpen jelenti a berlini központnak: „Az utóbbi kormányváltás folytán Katalónia kormányzójává egy jó barátunkat neveztek ki. Mindenütt jól gyökeret vertünk tehát.”

Hasonló levelek bizonyítják a tábornokok, nemesek és papok kapcsolatát a né-

SELECT MOZGO

Ma premier!

Martha Eggerth

legújabb alkotása:

Felejtük a multat

nagy szabású zenés és énekes film, rendezte BOLVARY.

Beszélgetés a vak zongoraművésszel

*

Cluj, március 16. (Az Uj Kelet tud.) Hétfőn este Ungár Imre hangversenyén néna az volt az érzésünk, hogy le kellene hunyunk a szemünket. Tiszteletből a vak zongorista iránt, aki örök sötétségben él, de csodálatos biztonsággal kezel a billentyűket, egészen megdöbbentő nyugalommal és zavartalansággal. De le kellett hunyunk a szemünket, mert ebből a játékból az muzsikált, hogy itt nem a szem, hanem a lélek biztonsága kél harcra a billentyűkkel. Egyes helyeken felfokozottan éreztük, hogy ehhez az egészen elfinomult zeneműveléshez, ahhoz a képességhez, hogy a műből maradéktalanul a tiszta zenét fejesse ki, Ungár Imrénél vannak kell lennie. A kezek es a zongora billentyűi itt csak eszközök. Olyan eszközök, amelyeket a művész nem is lát. Ezekkel a művész által nem látható eszközökkel kell kifejezésre juttatni valamit, amit Ungár Imre érez.

A hétfői koncert azt nyújtotta, amit Ungár Imre érez. Ezért támadt szükség szerűen bennünk az az érzés, hogy le kellene hunyunk a szemünket. De másik kényszer tartott béklyóban, amikor a zongoristára tekintettünk: Ungár Imre arca. Ezen az arcon, amelyeket játékaát sohasem ellenőrizhette tükörben, minden gatlás nélkül jelennek meg az érzésváltozások, amelyek a zenemű variációiból fakadnak fel Ungár Imrénél. Ez a megrendítő arcjáték szorgált élményszerű kísérettől Ungár Imre csodálatos zongorajátékához. A közönségen átrezdült az Ungár Imre játékból kiáradó átszemléltetés és tisztaság, mely egy testi fogyatékoságon emelkedett túl és egy lélek gazdaságát tárta fel. Kevesen tudnak így Mozartot

és Beethovent interpretálni és talán senki a ma élő zongoristák között így nem játszza Chopint, különösen az Asz-dur polonaiseit, mely talán csúcsteljesítménye volt Ungár Imre hangversenyének. A közönség egész este szünni nem akaró ünneplésben részesítette a nagyszerű művészt.

Kedden, ebéd után, beszélgettük Ungár Imrével. Huszonhét éves fiatalember. Keskeny, eleven, kifejező arcából szomorúan feketülök a félig lezárult nemlátó szem. Ungár Imre nemcsak közvetlen és komoly, nemcsak kulturált és modern ember. Ungár Imre elragadóan kedves. Szellemes fordulatokkal beszél és minden állítását azonnal indokolja.

— A Chopin-díj? Öt évvel ezelőtt nyertem el. Minden öt évben rendeznek Chopin versenyt Varsóban. Orosz zongoraművész nyerte, aki azonban úgy hiszem, szintén zsidó; Sacknak hívják. Az ilyen versenyeken az antiszemitákat mindig az a kellemetlen meglepetés éri, hogy a versenyt zsidó nyeri. Az előadó művészetben ugylátszik nehéz a zsidókkal versenyezni...

Felmerül az a kérdés, hogy miért inkább a hegedüinterpretálásban tűnnek ki a zsidók. Ungár Imre érdekesen indokolja:

— Talán azért, mert a hegedü közvetlenebbül forr egybe az előadóval. Sokkal inkább az érzések hangszere, mint a többi. A zsidóság pedig a nagy érzések tolmácsa. A hegedü magát az érzést közvetíti és bennünk nagyon sok érzés van felhalmozva. A zongora már benyultabb, az már egy nagy gép. Gondolom, ezért van az, hogy a világ

Reumatikus fájdalmak

A reuma a legerjedtebb népbetegség. Csillapító szerek révén rövid időre eltűnnek a fájdalmak, de a betegség okát ezzel nem szüntették meg. Eppen ellenkezőleg. A betegség zavartalanul fejlődik tovább. De a Togat, ez a bevált gyógyszer, amely éppen különleges gyógyító tulajdonságai miatt az orvosi tudomány büszkesége, alaposan gyógyít betegséget, mint reumát, köszvényt, isiást, valamint súlyos hüléses betegségeket (grippe, stb.). A Togat-tabletták erős bakteriumölő hatásúak, a testből a mérgező anyagokat alaposan kiválasztják, miáltal megteremtik a beteg szervezet teljes gyógyulásának előfeltételeit.

met kémekekkel és összeesküvőkkel. A Barcelonában talált okmányokból kiderült, hogy csak azon a vidéken 1935-ben 2 millió 843 ezer pezettát költöttek propagandára a Gestapo ügynökei. A könyv végül faksimilében közli az elkobzott dokumentumok ezreit és a Barna Könyvhöz hasonlóan egyike az utóbbi évek legszenzációsabb közleményeinek.

legnagyobb hegedüsei zsidók. Illetőleg: van egy Hubermann és utána következik egy sereg kiváló hegedüművész...

Hubermannról zsidókra, zsidó zenére, Palesztinára tér át a beszélgetés.

— Bloch nagy zeneszerző. Láttam (így mondta: láttam) néhány fiatal zsidó zenésznek a művét is. Azt hiszem, még csak kezdeti állapotában van zsidó zeneszerzés, a próbálkozások időszakában. Kodály és Bartók például nagy népi világra, magyar különvalóságára építik művészetüket. A zsidó népnek nincs még meg ez a kultur-különlése. A jiddis tömegeknek vannak népi szokásaik, népi viseletük és népi folklorjuk, de ez a zene oroszos és lengyeles hatásokkal van átszőve. Palesztinában viszont, az ottani muzsikuskok inkább az ottléő arab zeneköltészethez fordulnak, talán, mert több a rokonyonása az ősi zsidó zenéhez, de mert ez valóban a zeneköltészet reálitása Palesztinában. Természetesen a zenei törekvések figyelemreméltóak, mindkét csoportban.

— Palesztina a legszebb élmény — folytatja. Tel-Avivban négy hangversenyt kellett rendeznem. Egészen páratlan az a zene-kultúra, ami ott a társadalom minden rétegében él. A kibucokban hangversenyezni egészen csodálatos dolog. Ott látja az ember a művelt, tanult, kulturált parasztsztyát, amelyhez fogható nincsen a világon. A gyermekek zenei nevelése bámulatraméltó. Ebből is láttam, hogy mennyire zenével átitott nép a zsidó...

Palesztina sorsáért aggódik Ungár. Azt kérdezte tőlünk, mi volt Hubermann véleménye, mikor itt járt, a palesztinai politikai helyzetről. A kérdés a galuti zsidó élethez kapcsolódik. Németországhoz, Lengyelországhoz, a nemzetközi antiszemitizmus-hoz. Ungár Imre benne él a zsidó élet valóságában és a zsidók élete minden vonatkozásban elevenen érdekli.

Jut időnk néhány személyi kérdésre is:

— Hogyan tanulja be a darabait?

— Pontozott kottákból. Sokkal több pontirással nyomott kotta van forgalomban, mint hiszik. Ugyiszólván az egész klasszikus zeneirodalom. Ezekről rendszerint memorizálok a darabokat.

— Kitől tanult?

— Egy Rosenfeld nevű vak zongorista kezdett tanítani hatéves koromban. Aztán Tomán Istvánhoz kerültem és nála végeztem a zeneakadémiát. A Chopin-versenyyel kezdődött a vándorutam a világon keresztül, azóta állandóan uton vagyok.

Másfélórás beszélgetés után bucsuztunk el Ungár Imrével. Nem intervjú volt. Egy elragadó, nagy művésszel való élményszerű együttléte. Nem a művész nyilatkozott meg benne, hanem az ember és a zsidó...

Barzilay István

La Guardia newyorki polgármester folyóiraja leleplezéseit Hitler béke-bontó tevékenységéről

Newyork, március 16. (Rador.) A Madison Square Gardenban tegnap újabb nagy miting volt, amelyen La Guardia polgármester megismételte Hitler ellen felhozott vádjait és a Führer ismét úgy állította be, mint aki a békét veszélyezteti. Ismeretes, hogy La Guardia hasonló kijelentéseiről ezelőtt pár nappal Németország tiltakozott Washingtonban.

Április 26-án indul az UJ KELET

párizsi társasulazása

Részvételi díj 15.600 lej.

Jelentkezni lehet március 25-ig.

Kérjen prospektust az Uj Kelet utazási osztályától.

A sorozatos antiszemita kilengések erkölcsi katasztrófába döntik az országot —

mondotta a varsói egyetem rektora a lengyel szenátusban. Schorr főrabbi és Trokenheim zsidó szenátor erélyes tiltakozása az antiszemita diákterror ellen

Varsó, március 16. A varsói egyetemen újból sorozatos antiszemita kilengések voltak. Több zsidó diákot súlyosan inzultáltak a nemzeti demokraták és a demokrata pártokhoz tartozó egyetemi ifjúsággal is összeverekedtek a szélsőjobboldaliak. A sorozatos zavargások miatt a varsói egyetem és műegyetem rektorai elhatározták a főiskolák bezárását. Ebben a tanévben immár harmadszor kerül sor a varsói egyetem bezárására. Vilnában is újabb diákzavargások voltak. Az egyetem tanácsa

fejeleményekben részesített 54 zsidó diákot, akik nem voltak hajlandók a baloldali padosorokba (gettópadosorokba) ülni

és amikor a tanárok felszólították őket, hogy ne álljanak, hanem foglalják el a számukra kijelölt helyeket, tiltakozásuk jeléül elhagyták az előadótermet. Az 54 vilnai diák esete és az egyetemi tanács eljárása nagy megütközést váltott ki zsidó körökben. A vilnai egyetemen történt legutóbbi súlyos antiszemita kilengések résztvevői közül csak kettőt büntetett meg az egyetemi tanács, míg az 54 zsidó diákot, akik csak passzív ellenállást tanúsítottak a megaláztatással szemben, kivétel nélkül megbüntették.

A lengyel szenátus legutóbbi ülésén Michalovicz professor, a varsói egyetem rektora emelt szót a sorozatos diákzavargások ellen. A rektor többek között a következőket mondotta:

— Mi vagyunk felelősek az egyetemeken uralkodó rettenetes állapotokért. Ha nem égetjük ki izzó vassal a bűnt, rövidesen ránkazakad az erkölcsi katasztrófa. Nem hallgathatunk, amikor látjuk, milyen borzalmas és bűnös utra tévedt az ifjúságnak egy része.

A zsidók ellen irányuló faji harcok csak előjátéka más, sokkal súlyosabb fejleményeknek.

A középiskolákat is megmélyítették már a hazugság és brutalitás fertőjével.

Ezután dr. Schorr professor, varsói főrabbi szólalt fel a szenátusban. Beszédében ugyancsak rámutatott az egyetemeken dúló, sorozatos antiszemita kilengésekre és megkérdezte a közoktatásügyi minisztert, aki a parlamentben elítélte a diákzavargásokat, miért nem vonja le a konzekvenciákat és miért nem teszi meg a szükséges intézkedéseket a zavargások előidézései ellen. Ebben a borzalmas harcban — mondotta dr. Schorr — a lengyel ifjúság jelentős része tönkrement az egyetemeken és a középiskolákban.

A zsidó ifjúság nem hagyja magát vizsgáztatni a gettóba és büszkén és méltóságteljesen fogja folytatni a harcot.

Dzieduszycki antiszemita szenátor szemére vetette dr. Schorrnak, hogy „gyűlölettel” beszélt a lengyel ifjúságról. Schorr főrabbi nyomban válaszolt az antiszemita szenátornak és erélyesen tiltakozott beszé-

dének tendenciózus félremagyarázása ellen. Hangsúlyozta, hogy maga is tanára egy lengyel főiskolának, tagja a tudományos akadémiának és évtizedek óta harmónikus munkában dolgozik együtt az ifjúsággal.

KÖZGAZDASÁG

Kitűnő kilátásokkal indul a laexport

Ujabb áremelést hajtottak végre az egyezményes fatermelők. A nemzetközi piacon szilárdulnak az árak

A nemzetközi fairoda nemrég kiadott jelentése szerint az európai fatermelő államoknak a termelés mennyiségi szabályozására és az árak egységes megállapítására vonatkozó egyezménye, amelyet az északi államok kezdeményeztek, amelyhez azonban később maga Oroszország is hozzájárult, nagymértékben kiküszöbölte a versenyt és ezáltal biztosította a fatermelő vállalatok rentabilitását. Ehhez az eredményhez hozzájárult még az a körülmény is, hogy több európai fatermelő államban a kitermelhető puhafamennyiségek érezhetően csökkentek.

Ami az egyes országok fatermelését illeti, a nemzetközi fairoda szerint Oroszország, amely éveken keresztül különálló gazdasági politikát üzött és dumping kínálatával hosszú időn keresztül lerontotta a felvevő piacok árait, az elmúlt évben 1.3 millió köbméterrel csökkentette a fatermelést és részben ezzel a redukcióval, részben pedig a skandináv államok egyezményéhez való csatlakozásával igen nagy mértékben hozzájárult az árak megszilárdulásához.

A fatermelés konjunktúrájának kifejlődését jelentékeny részben Anglia nagy felvevőképessége segítette elő. Szakértők megállapítása szerint az angol kereslet az idei évben nemhogy csökkenni nem fog, hanem az általános felfegyverkezési kampánnyal kapcsolatban ennek a szükségletnek rapid emelkedése számíthat. Így tehát Anglia az idén is egyik legnagyobb és legszilárdabb felvevő piaca lesz a fatermelő államok termékeinek. A skandináv államok, amelyek fekvésüknél és méretezésükénél fogva is elsősorban jönnek számításba az angol piac ellátását illetően, máris olyan készleteket adtak el, hogy európa többi felvevő piacának ellátásánál az idén már alig jöhetnek számításba. Értesüléseink szerint az angolok változatlanul érdeklődnek a román és jugoszláv fatermek iránt is és már eddig is igen tekintélyes mennyiségeket kötöttek le a két államban.

Lengyelország szintén kiveszi a maga részét az angol piac ellátásából. Anglia a lengyel termelőknél a most kezdődő kampanyban 300 ezer köbméterrel nagyobb mennyiséget kötött le, mint az elmúlt év kezdetén.

Németország az önállós gazdaságpolitika jegyében e téren is megtesz minden megtehető, hogy magát a külföldi nyersanyagbeszerzéstől a lehetőség szerint felszabadítsa. Ez a törekvése anyagilag sikerrel is járt, amennyiben az elmúlt évben hatmillió köbméterrel több gőmfát termelt, mint a megelőző esztendőben, azonban ennek ellenére is kénytelen volt keresni 600 ezer vagon külföldi faanyagot importálni.

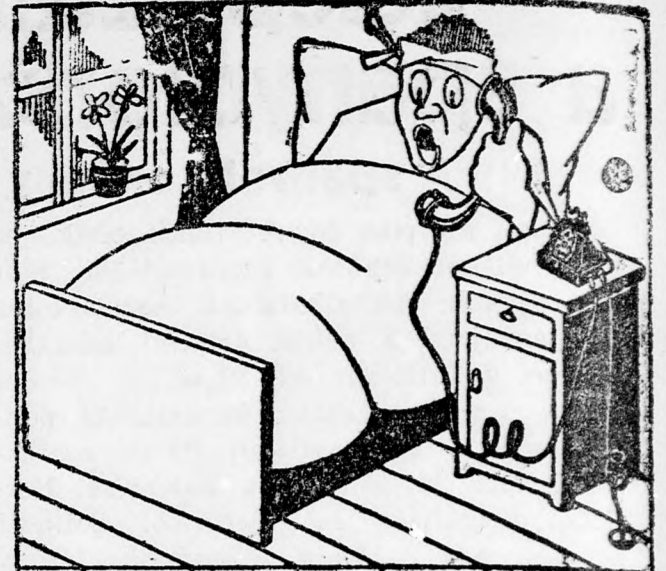
Az osztrák fatermelők is remélik, hogy a környező államokban, főleg a német, olasz és magyar piacok felé hatékonyabban tudják majd kihasználni exportlehetőségeiket.

Franciaország részéről is nagyobb keresletre számíthat az idén, mint az elmúlt

A szenátus költségvetési vitájában Trokenheim zsidó szenátor is felszólalt, aki ugyancsak követelte a kormánytól, hogy vessen véget az anarchiához vezető antiszemita kilengéseknek.

Az antiszemiták — mondotta — az állam belső ellenségei, akik a zsidók ellen folytatott harc segítségével akarják magukhoz ragadni a hatalmat.

Hetek óta tartanak az antiszemita zavargások az egyetemeken. Nem spontán mozgalmak ez, hanem rendszeres szervezőmunka és propaganda eredménye. Mint a zsidó lakosság képviselője, követelem a kormánytól a zsidó polgárok életének és vagyonának biztosítását, valamint jogaiknak respektálását.

Nátház, reuma, idegzsába ellen használja csak a „HORIA” bedörzsölőszert.

Halló! Gyógyszerész ur, megöl a köhögés és a nyiláló fájdalmak, majd megfulladok, mentsen meg! — Ilyenkor csak „HORIA” bedörzsölőszert segíthet!

LERAKAT: DROGHERIA EMKE, CLUJ.

Megbüntetik a törmelék-arany vételét hirdető cégeket

Bucurestiből jelentik, hogy a Banca Nationala központi igazgatósága feljelentést tett a fővárosi ügyészségen egyes cégek ellen, akik törmelék-arany (használt arany) vételét hirdetik. A jegybank arra hivatkozik, hogy a nemeselemek forgalmáhozatal szabályozó új törvény értelmében ilyen eszközökre csak neki van joga.

A fővárosi ügyészség a jegybank panaszát magáévá tette és jelentéseink szerint ezt azzal egészítette ki, hogy az aranyvétel hirdető cégek nemcsak a nemeselemek forgalmi, hanem az új büntetőtörvényt is megsértik és ezzel a cégekkel szemben az ügyészség a leghatározottabban fog fellépni.

A magunk részéről a fenti bucaresti híradáshoz egyelőre nem fűzünk semminő megjegyzést, hanem megvárjuk, amíg kiegészítő értesítéseket kapunk. Pár hónappal ezelőtt ugyanis maga a jegybank adott ki egy tájékoztató közleményt, amelyben a törvénynek szakmabeli cégek részéről való megvétel ellen nem emel kifogást. Érdeklődéssel várjuk tehát, amíg az illetékes hatóságok ebben a fontos kérdésben hivatalos jellegű nyilatkozatot adnak ki.

GAZDASÁGI TANÁCSADÓ

Mi lesz a békebeli német márkákkal? Egy korábbi cikkünkre való hivatkozással utóbb több olvasónk fordult hozzánk azzal a kérdéssel, hogy a jelenlegi Rentenmárkák előtt forgalomban volt és azóta devalorizált német márkák arany ellenértékét követelhetik-e a külföldi márkabankjegytulajdonosok? Sajnos, az ezirányú külföldi mozgalmakról hónapok óta semmi hírt sem kaptunk és így felvilágosítással jelenleg nem szolgálhatunk olvasóinknak.

M. P. Eppen most vesszük az értesítést, hogy a végrehajtási törvény módosító tervezetét a törvényalkotó bizottság egy hatvan oldalra terjedő, kiváló jogász munkának minősített bírálatában szigorú kritikával illette és azt a fennálló törvényekkel több szempontból ellentétben állónak jelentette ki. Ugy értesülünk, hogy emiatt a kormány a törvényjavaslatot a jelenlegi parlamenti ülészekabban nem is terjeszti a törvényhozás elé. Ami esetleg a grecas calendas való elhalasztást is jelenthet.

— Orvosi szakülés: A „Paul Ehrlich” Orvostudományi Egyesült márc. 18-án, csütörtökön este 9 órakor tartja 101-ik tudományos ülését, saját helyiségében, strada Memorandului 13, a következő tárgysorozattal: 1. Dr. Mátyás Mátyás: Carotismigrigydaganat. 2. Doc. Dr. Roth Marcell és dr. Elekes Miklós: Agydaganat operált esete. 3. Dr. Farkas László: Operált szembegek bemutatása. 4. Dr. Grünwald Ernő: Demonstrációk a gyermekgyógyászat köréből. A tagokat és ovisvendégeket tisztelettel meghívja a vezetőség.

Könyvek Folyóiratok Diszertációk

a legmodernebb kivitelben készülnek a

FRATERNITAS

Könyv- és Lapkiadó Részvénytársaság nyomdájában Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Telefon: 8-61.

Bucuresti tud.) A főiszólo parlam a neves szoc szora, nagy lyet röviden ni. Most gy tetjük a be Andrei prof tatott rá a kus nyugtal detére. Rán mek autonó temen rend késön jön: diákokra mozgalomm a középisko tiesen romi ben.

Andrei historikum szédét. 192 egyetemi é tán akadé sőbb mind akik a diá ták fel és münket, am ságra szer egy ember igazságügy mak veszed ni velük. M tület. Az e alkalmazta gári hatós ban süket a ta gók közbe tanárok p Emleksenm cu ezredes tusnak. M csinálni, k hogy neki egyetemen csak az é gyen véro Követke játszása a mniszterel niszter a va. Az eg takoztak. intézkedés res. Meg is, hogy a gatja a Goanga p ben a rek keznie egy golyók sü emleksen védte meg

Florian fesszur u ral törtér Petre nek hozzá kolánk te talitással hozzánk. hozni err akik nap a gyerme a gyerek N. Con te a gyet és Marin Andrei lapot ad osztogat. bucuresti cadorok Duca há nescu, Co kezöbet

Már a középiskolákban és cserkész-szervezetekben nevelik az ifjúságot a szélsőséges eszmékre

Andrei professor megdöt bentő leleplezése a képviselőházban. Kit terhel a felelősség a mai állapotokért

Bucuresti, március 16. (Az Uj Kelet tud.) A főiskolai törvény módosításáról szóló parlamenti vitában Andrei professor a neves szociológus, a iasi egyetem professzora, nagyhírű beszédet tartott, amely röviden már alkalmunk volt ismertetni. Most gyorsírójegyzetek alapján ismertetjük a beszéd néhány jellemző részletét. Andrei professor szuggesztív erővel mutatott rá a román politikai élet mai kaotikus nyugtalanságának igazi okaira és eredetére. Rámutatott arra, hogy az egyetem autonómiáját megnyirbáló és az egyetemen rendet teremteni akaró törvény már későn jön: a 15 évvel ezelőtt kizárólag diákokra szorított agitáció politikai mozgalommá nőtte ki magát, amely már a középiskolákban elvégzi a maga kisértetiesen romboló munkáját az ifjúság körében.

Ahogy kezdődött

Andrei professor a diákmozgalmak történetének ismertetésével kezdte beszédét. 1922-ben Iasiban kezdődtek meg az egyetemi élet első zavargásai. Ebben a tisztán akadémikus jellegű mozgalomba később mindenféle elemek kapcsolódtak be, akik a diákságot saját céljaikra használták fel és a mai helyzetbe juttattak bennünket, amikor diákok terrorra és gyilkosságra szervezkednek. 1922-ben Iasiban volt egy ember, Georget Marzescu, az egykori igazságügyminiszter, aki látta a mozgalom veszedelmét és megpróbált szembeállni velük. Mellette volt az egész tanári testület. Az egyetemi hatóságok szankciókat alkalmaztak és büntetéseket kértek a polgári hatóságoktól is. A kormánytól azonban süket felekre talált Marzescu intervenciója, a tantestület és az egyetemi hatóságok közbelépése. Ez volt az egyetem és a tanárok presztízisének első megnyirbálása. Emlékszem rá, hogy akkor Georgetescu ezredet küldte Iasiba rendőrprefektusnak. Midőn hívták az egyetemre rendet csinálni, kijelentette mindenki hallatára, hogy neki nincs utasítása arra, hogy az egyetemen történekekkel foglalkozzék. Őt csak az érdekl, hogy az uccákon ne legyen vérontás. Ennyi és nem több.

Következett Oradea-Mare. Bizarr összecsapása a véletlennek, hogy a jelenlegi miniszterelnök akkor, mint belügyi alminiszter a rend fenntartásával volt megbízva. Az egyetemi tanácsok, tantestület tiltakoztak. A kormány nem tett semmilyen intézkedést. Következett Sinaia, Tg-Mures. Meg kell állapítani uraim önknek is, hogy a kormány fülebotját sem mozgatja a rend helyreállításért. Stefanescu Goanga professzornak rektori minőségében a rektorátus hivatalában kellett védekeznie egy támadással szemben, miközben golyók süvítették a füle mellett. Ha jól emlékszem, egy Gritta nevű rendőrfőnök védte meg őnt!

Mi történik a középiskolákban

Florian Stefanescu-Goanga: Téved, professor ur. Ez a dolog Banescu professzorral történt, aki akkor rektor volt.

Petre Andrei: A diákok, akik felkerülnek hozzánk az egyetemre, a mi középiskolánk termékei. Csaknem kialakított mentalitással, határozott hajlamokkal jönnek hozzánk. Néhány jellemző példát fogok felhozni erre. Akadnak középiskolai tanárok, akik nap-nap után olyan eszmékkel tömik a gyermekek lelkét, amelyek meghaladják a gyerek meg gondolási képességét.

N. Condru: Egy bucuresti tanár elküldte a gyerekeket a templomba, ahol Mota és Marin képei függnek, hogy lássák őket.

Andrei: Egy másik iskolában a lelkész lapot ad ki ilyen irányzattal és naponta osztogatja a tanulók között. Egy másik bucuresti középiskolában a zeneórán a Nicadorok himnuszát éneklék. („Nicador”: Duca három gyilkosa, Nicolae Constantinescu, Caranica és Doru Belimace neveinek kezdőbetűiből van összetéve. A vasgárda

minden összejövetele alkalmával éneklék.) A közoktatásügyi minisztérium diszkrét vizsgálatot vezetett le. Az eredmény: el-tussolás. A magyarázat: hogy ezt a himnusz az eltévelyedetteknek az igaz hitre való visszatérésére énekeltek, vagy az elhunytak lelki nyugalmáért.

A cserkészek között is

— Ez történik az önök szemellettára, közoktatásügyi miniszter ur!

— Ami a cserkészek nevelését illeti, már volt szerencsém hasonló példákat tárni a kamara elé. Lapokat osztogatnak szét a gyerekek között, amelyekben például a főváros főpolgármestere üzérnek van feltüntetve, aki a zsidóktól pénzt kap, mint dr. Lupu közönséges alkoholista, aki neki-megy az uccán a villanylámpának. Így nevelik a gyerekeket a középiskolákban.

Az egyetemen, miközben mi igyekszünk kritikai és nemzeti szellemet fejleszteni, hogy a diákok a valóságot úgy lássák, ahogy az van, Coperman ur, vitéz román légiónárius a cernauti egyetemen, Traian Braileanu név alatt arra buzdítja a diákságot, készüljenek fel az utban lévő forradalomra. Szerinte, ha valaki román professor akar lenni, légiónárius kell, hogy legyen, akinek érdemeit a légiónari kifejtett tevékenysége után kell mérni.

Az alapvető kérdés

Ez a törvényjavaslat nem oldja meg azt az alapvető kérdést, amely bennünket foglalkoztat. Megakadályozzák a tanárokat abban, hogy diákokat a politikai harcok-

ban felhasználják. Ez nagyon helyes. De ezzel nem oldják meg az ifjúság problémáját. A probléma sokkal komplikáltabb, semhogy befogható volna néhány rendőri intézkedésbe, amelyeket ez a törvényjavaslat tartalmaz. Mindenekelőtt is gondját kell viselnünk annak, hogy az egyetemi ifjúságot elhelyezzük. Az egyetem ne legyen többé a jövőbeni munkanélküliek városzobája. Meg kell oldani ezt a kérdést, másodsorban pedig meg kell kísérelni megváltoztatni az ifjúság mentalitását. Bennünk az idősebb politikai vezető generáció az ifjúságtól egy fájdalmas téma választ el, amely nem valóság, hanem csaló látszat csupán: a nemzeti eszme témája. A nemzeti eszme nem csupán az ifjúság apanáza. Nem lehet váloók az összes ormoly pártokkal szemben, amelyek az ország politikáját irányítják. Azok a pártok, amelyek egymásra acsarkodnak és nemzeti szempontból vádolják egymást, megbocsáthatatlan hibát követnek el, mert alkalmat adnak az ifjúságnak, hogy szembeálljon velünk és valamennyiünket árulónak tekintsenek. Az értékek felborultak, az értékek egy nihilizmusa alakult ki. Ezért került az ifjúság ezekre a szélsőséges pozíciókra. Meg kell szabadítani az ifjúságot ettől a mentalitástól és ecéliből Románia vezető osztályának meg kell változtatnia magatartását a politikai pártharcban és morális magatartást kell vállalnia. Nem szabad többé a haza és a nemzet eszméjével játszania. A mi büniünk ez, a román vezető osztály büne...“

Cecil B. de Mille világfiimje

A prairik ezredese

E film úgy rendezésében, mint cselekményében az utolsó évek legkimagaslóbb alkotása. Főszereplők GARY COOPER és JEAN ARTHUR. Mai kezdettel bemutatja a CAPITOL mozgó.

Két halott asszony egy bucuresti nőgyógyász szanatóriumában

Vacarestibe szállították dr. Teodor Paun fővárosi orvost

Bucuresti, március 16. Az ilfovi ügyészséghez bejelentés érkezett Teodor Paun fővárosi orvos ellen, akit azzal vádoltak, hogy tiltott műtéseket végéz és már több halálos áldozata is volt.

A hatóságok ma a feljelentés alapján házkutatást tartottak a Rahovei ucca 236. szám alatt, Teodor Paun orvos állítólagos szanatóriumában és borzalmas leltre találtak.

Gatan Ecaterina asszony holtan fektűt egy szobában, hasonlóan Didina Andronescu is. Két asszony súlyos állapotban volt, amikor Lazaronanu vizsgálóbíró, Moisescu ügyész és Sava hatósági orvos behatoltak az épületbe. Paun orvost letartóztatták és Vacarestibe szállították.

Amerikában tiltakozik a spanyol kormány az olasz csapatok spanyolországi inváziója ellen

A lelkelők mellett barcoló német tiszték valóságos diktatúrát gyakorolnak

Valencia, március 16. (Rador.) A tengerészeti minisztérium közli, hogy rádióan át következő üzenetet vette fel, amit a Palma Majorca-i rádió továbbított Franco tábornok római ügyvivőjéhez. „Vicchinli tengerenagy, az olasz hajórajtól szabadságra megy. Kérjük excellenciádat, tegyen meg minden lehető annak érdekében, hogy a tengerenagy itten folytassa tevékenységét, amennyiben Palmában értékes munkát fejtett ki, tekintettel a sziget légibázisának fontosságára. Mivel a tengerenagyot hétfőn helyettesíteni kell, a kérdés megoldása sürgős.“

Valenciai körökben hangoztatják, hogy az üzenet mennyire leleplezi az olaszok együttműködését Francoékkal.

Almeriai jelentés szerint a granadai bombagyár egyik odamenekült munkása kijelentette, hogy a gyár német szakértők vezetésével 150 kilós repülőgéplövedékeket készít. Naponta indulnak Granadából a hadianyaggal megrakott vonatok a madridi és andaluziai arcvonalak felé. A munkás szerint a hadianyaggyárat vezető németek valóságos diktatúrát gyakorolnak.

Washington, március 16. (Rador.) Az itteni spanyol nagykövét jegyzéket nyújtott át Cordel Hull államtitkárnak, amelyben

40 éves nő

Bármint is mondanak, a 40 éves nő még tetszhetik, sőt elragadó is lehet, feltéve, hogy megőrizte karcsu, kecses alakját és fiatalos kedélyét.

Szerencsétlenségére azonban a nő épen ebben a korban esik áldozatul fizikai bája legnagyobb ellenségének — a kövérségnek — de csakis saját hibájából, hanyagságból.

Hölgyeim: létezik a kövérség leküzdésére egy biztos és ártalmatlan szer. Minden fizikai megerősítés nélkül, minden drasztikus diéta nélkül visszakaphatja karcsu, fiatalos alakját, hála a „Boxberger-Kissingen“ fogyasztó tablettáknak, amelyek a kissingeni természetes sóból és egyéb ártalmatlan és hatékony anyagokból készülnek. A Kissingen tabletták az egész szervezetre regeneráló hatásúak, tehát az ésszerű fogyókúrára a legajánlatosabbak.

A Kissingen tabletták nem okoznak túlgyors fogyást, amely annyira káros a szervezetre. A hájat fokozatosan, észrevétlenül távolítják el.

Kérje minden gyógyszerésztől és drogeriában.

Soványító tabletták

BOXBERGER KISSINGEN

tiltakozik az ellen, hogy olasz csapatok özönljék el Spanyolországot.

A burgosi rádió jelentése szerint Manuel Pichardo, Kuba spanyolországi követét, akinek halálát jelentettük, valójában az anarchisták gyilkolták meg. A jelentés még közli, hogy Madrid védelmi tanácsa kisebb adagokban kezdi a vizet osztogatni úgy a városban, mint annak környékén.

Kártérítést követel a szülőgyilkos fú nagyanyja

Bucuresti, március 16. Sile Constantinescu megfigyelés alatt áll az idegbetegek osztályán. A szülőgyilkos fú nagyanyja, Mária Constantinescu megjelent a vizsgálóbíró előtt és bejelentette igényét 1 lej erkölcsi kártérítésre unokájával szemben. Sile Constantinescu házában egyébként betörők jártak ma éjjel és onnan sok mindent elraboltak.

Báza Éva a Meseáruház főszerepében

Hétfőn este a megbetegedett Sándor Stefi helyett a színház fiatal és nagyon tehetséges művésznője, Báza Éva játszotta el a Meseáruház főszerepét. A fiatal művésznő a szokatlanul nehéz feladatot végig hibátlanul oldotta meg. Különös meglepetése volt az estnek szép, egyenletes hangja. Remek tánci külön tapsot kaptak. Játékában természetesen még elfogódott volt a nagyjövőji fiatal művésznő, akinek ez a beugrása egyben karrierjének is kezdetét jelenti. A közönség lelkesen és forrón ünnepelte.

— Emésztési kiütések a bőrön rendszerint hamar elmúlnak, ha bélműködésünket reggelente éhgyomorral egy-egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvízzel elrendezzük. Az orvosok ajánlják.

— Elűtött a teherautó a Piata Uniri egy öregembert. Ma délben két óra tájban az Uniri téren a 197-es számú teherautó elűtötte Blau Jakab Uniri 6. szám alatt lakó 63 éves öregembert. Az öregember a gázolás következtében súlyos sérüléseket szenvedett. A mentők szállították ki a helyszínre, akik Blaut beszállították a klinikára, ahol azonnal műtétnek vetették alá. A lapota súlyos, de nem életveszélyes. A bűnügyi renörtség beindította a nyomozást, annak megállapítására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség. A teherautó sofőrjét őrizetbe vették.

SPORT

Vasárnap Román Kupa forduló, a Nemzeti Bajnokság szünetel

Cluj, március 16. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság küzdelme vasárnap szünetel, az egyesületek Román Kupa mérkőzéseket játszanak. A forduló programján az összes A) ligás egyesületek játszanak és azok az alacsonyabb kategóriájú együttesek, amelyek az eddigi küzdelmek akadályain továbbjutottak. A vasárnapi Román Kupa forduló programja és a játékezők a következők:

Aradon SGS—Gloria, vezetői Cozma Alexandru.
Bucurestiben CAO—FC Rapid, Ritter.
Ploestiben Tricolor—Universitatea, Jean Petrescu.
Timisoaran Ripensia—Olimpia Satumare, Pálffy.
Chisineuban Sporting—Industria Sármei, Irimescu.
Craiovan Craiovan—Victoria Cluj, Piki Kroner.
Petroseniben Jiul—Staruina Oradea, Bucur Barsu.
Bucurestiben Venus—Chinezul, dr Stanciu.
Oradean Crisana—AMEFA, dr Ciurel.
Baiamaren Phönix—Juventus, Muresan Anton.
Lugojon Vulturii—Mures, Chicin.
Brasovban ACFR—Unirea Tricolor, dr Rusu.
Cenautiban Jahn—Textilia Iasi.
Bucurestiben Telefon Club—Sportul Studentesc.
Constanța Victoria—Makkabi Bucuresti.
Timisoaran CIAMT—Franco Romana.

Az oradeai ASO védte meg első ízben a Hegedüs Imre vivókupát

Cluj, március 16. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap számunkban röviden jelentettük, hogy a Hegedüs Imre vivókupát Salamon ASO (Oradeai Sport Egylet) nyerte. A verseny, amely a kupáért s egyuttal Oradea bajnokságáért is ment, igen nivós küzdelmeket eredményezett, annak egyetlen zavaró momentuma, hogy a zsüri nem állott éppen hivatala magaslátán, amely tény az eredmények kialakulására érthető befolyással volt. A verseny részletes eredményei a következők:

Oradea bajnokságáért:

1. Salamon ASO 7 gy.
2. Altmann Haggibbor 6 gy.
3. Szántay ASO 6 gy.
4. Kökössy CAC 6 gy.
5. Dr Weimann ASO 6 gy.
6. Mezey CAC 2 gy.
7. Lutzky SSS 2 gy.
8. Barabás SSS 1 gy.
9. Debreczeni SSS 0 gy.

Csapatbajnokság:

1. ASO 20 pont.
2. Haggibbor 8 pont.
3. CAC 2 pont.
4. SSS.

A Haggibbor uszár- és vízipólószakosztályának vezetősége értesíti összes tagjait, hogy csütörtökön délután 6 órai kezdettel az egyesület otthonában értekezletet tart.

VASARNAP PREDEALON ÜLÉSTART A MAKKABI VÉGEHAJTÓBIZOTTSÁGA. Mint arról már megemlékeztünk, vasárnap Predealon értekezletre ül össze a Romániai Makkabi Szövetség végrehajtóbizottsága. Az értekezlet napirendjén a többek között az évi kongresszus, valamint a zsidó sport aktuális problémái szerepelnek.

Franciaország—Románia válogatott labdarugómérkőzés rendezése ügyében folynak az érdekeltek között tárgyalások.

Uzótanfolyam. Dékányi Ernő ismert cluji sportoktató március 19-i kezdettel gyermekek és felnőttek részére tiznecks uzótanfolyamot rendez. Oktatási idő este 6-tól 8 óráig szerdán, csütörtökön és pénteken a Park fürdőben. Érdeklődni a fürdő pénztáránál.

A HAGGIBBOR FÜTBALLSZAKOSZTÁLYA feloszlásáról adtak hírt a hétlapon megjelent cluji lapok. A Haggibbor elnöksége a hírekkel kapcsolatban annak megállapítását kéri, hogy hivatalos formában az ügyvel még nem foglalkozott, a feloszlásról tehát szó sem lehetett.

A román-cesh labdarugószevetségek között az április 18-i válogatott mérkőzés ügyében létrejött a financiai ügyekre vonatkozó megállapodás is. Eszerint a cseh szövetség a bucaresti mérkőzésért minimum

negyedmillió lejt, illetve 50.000 csehekronát kap.

A bucaresti Venus ügyvezető elnöke Eladescu és Platkó edző között nézeteltérés támadt a vasárnapi mérkőzésen Petea Valcov miatt. A világhírű edző ugyanis Petea sérülésére hivatkozva a játékost pihentetni akarta, Eladescu viszont játéka mellett kardoskodott. Végül is Petea játszott — Platkó megsértődött. Lehet, hogy emiatt szerződésbontásra kerül sor.

Luchide szövetségi főtitkár ma utazik Bécsbe Románia és Jugoszláviának a Közép-Európa Kupában való részvétele ügyében.

Egy millió igazolt játékos rugja a labdát Szovjet-Oroszországban. A lapok szerint Szovjet-Oroszországban egymillió igazolt labdarugót tart a labdarugószevetség nyilván.

Franciaország—Németország válogatott labdarugómérkőzés lesz vasárnap Stuttgartban.

SZÍNHÁZ-FILM

Ma este és vasárnap kétszer Meseáruház

Szilágyi László és Eisemann Mihály óriási sikerrel bemutatott és minden eddigi előadás zsufolt házzal szinrekerült új revü-operettje, a Meseáruház az eddig lezajlott hat előadás páratlan sikeréből ítélve hamarosan el fog érni első jubileumához, a 25-ik előadás-

hoz. Valósággal frappirozta a közönséget mind az, ami a Meseáruházban van.

Ma este, vasárnap délután 6 és este 9 órakor szintén a Meseáruház kerül szinre.

Holnap este: Budai Nagy Antal

Csütörtökön este ötödikször kerül szinre Kós Károly nagy sikert aratott történelmi drámája, a Budai Nagy Antal.

Szombaton este a Muskátli ablak bemutatója

Nagy szorgalommal és megkülönböztetett szeretettel készül a színház V. I. Popa kitűnő vigjátékának, a Muskátli ablaknak szombati esti bemutatójára. Ünnepi előadás keretében mutatja be a színház ezt a hangulatos, emberi, mélyszántó ujdonságot, amelyet szerzője „egy vigjátékfele” jelzővel látott el. Bucarestben több mint 100-szor játszották a Muskátli ablakot s valószínű, hogy a kitűnő darab nálunk is igen nagy sikert fog elérni.

Bemutakozott a brasovi zsidó szimfónikus zenekar

Brasov, március 16. Megirta annak idején az Uj Kelet, hogy Brasovban az ottani nyugati rituus hitközség égisse alatt zsidó szimfónikus zenekar alakult. A zenekar a napokban tartotta bemutatkozó hangversenyét, mely minden várakozáson felül sikerült és a zenekart egy csapásra az ország elismert hangversenyzenekari közé emelte.

Már a műsor bizonyítja a zenekar komoly szándékát. Első számának Beethoven Egmont nyitánya szerepelt. Az első fortissimó akkordnál érezni lehetett azt a magabiztos és nyugodt atmoszférát, amely az egész hangversenyt végig uralta. A rövid bevezető rész után lendületteljesen és folyékonyan kialakult a kis szonátaforma, amely hatalmas felfokozás után a mű tragikus karakteréhez méltó akkordokkal fejeződött be. A műsor második száma Mendelssohn 1. számú zongorahangversenye volt. A zongoraszólómat Brasov ismert nevé művésznője, Weisz Ilona látta el. A művésznő lírai beállítottsága, amely azonban nincs hiányával a legnagyobb dinamikai felfokozásnak sem, élethűen tolmácsolta Mendelssohn e költői remekművét. A közönség szünni nem akaró tapsal honorálta a nagy teljesítményt.

A zongoraszólómat a zenekar pontosan és mindvégig dinamikaillal is alkalmazkodva kísérte.

Harmadik számának Haydn G-dur szimfóniája következett. Itt érvényesült igazán a zenekar technikai tudása, mellyel a mindvégig átlátszó, csipkeszerű mű négy tételének nehézségeit könnyen oldotta meg. Ugy a rákövetkező, mint az eddig lejátszott darabokban megbizonyította a zenekart, hogy technikai tudása mellett a művek belső tartalma és fölépítése kívánalmainak is eleget tud tenni. Végül Fischer Vilmos egy ősi, a Makkabeusok győzelme fölött Istent dicsőró dalnak (Moausz zur jesouszi) preliudiuma és fugára való feldolgozása került bemutatás eléadásra. A preliudium és a 3. számú duplafuga ellenére, szigorúan törvényes kereteinek, mindvégig szines és lebilincselő. A preliudium lendületes felfokozása után a mély vonóhangszerekkel kezdődik a fuga, mely lépcsőzetesen emelkedik. Sorba lépnek a témát interpretálva a fuvók is, heroikus karaktert adva a műnek, melynek karakterisztikuma a dupla ellenpont. A hangszerelés változatossága, mely gazdag

színekben és hangulatokban, a szerző kiváló szaktudását árulja el. Ez a rendkívül komoly fajsúlyú mű annál is inkább érték, mert gazdagítja az amugy sem nagyszámú zsidó zeneirodalmat.

A zenekar betanítását és a hangverseny vezényletét Fischer Vilmos látta el. A fiatal karmester dirigálási technikája és szuggesztív ereje az első akkordtól fogva kezében tartotta a zenekart annyira, hogy egy stílus, mint tempóbeli intencióknak abszolút érvényt tudott szerezni. A termet zsufolásig megtöltő közönség lelkesen és megérdemelten ünnepte a zenekart és a karmestert. A zenekar megteremtésében Szegő Jenő elnöknek vannak hervadhatatlan érdemei. Weinberger Emil hegedűművész, koncertmestert munkássága nagy értéke a zenekarnak. (H. I.)

A SZÍNHÁZ HETI MÜSORA:

Szerda fél 9: (Nyolcadször.)
Csütörtök fél 9: Budai Nagy Antal. (Hatodször.)

Péntek: Hivatalos szünnep. Nincs előadás.

Szombat d. u. 5: Lengyelvér. (Nedbal Oszkár nagysikerű operettjének első olcsó helyáras előadása.)

este 9: Muskátli ablak. (V. I. Popa több mint százszor adott ragyogóan szellemes, hangulatos vigjátékának bemutatója. Fordította és rendezte Gróf László. Főszereplők: Fényes Alice, Felszeghy Mária, Czoppán Flóri, Gróf László, Tompa Sándor, Nagy István, Csóka József, Lantos Béla. Premierbérlet 24. szám.)

Vasárnap d. e. 11: Gül Baba (Ali basa: Bérczy Mihály, Gábor diák: Solymosán Magda, Gül Baba: Tóth Elek. Olcsó helyáras.)

d. u. Harangvirág. (A kitűnő cigányzenés, énekes vigjáték olcsó helyárasokkal, Fényes Alice, Harmath Jolán, Kovács György, Tompa Sándor, Borovszky Oszkár a főszerepekben.)

d. u. 6: Meseáruház. (Kilencedször.)

este 9: Meseáruház. (Tizedször.)

Hétfő fél 9: Muskátli ablak. (Rendes helyárasokkal.)

ROMÁN OPERA MÜSORA

Szerda, március 17: Pillangókisasszony. (Pia Igy szopránnal.)

Péntek, március 19: Szünet.

BERKOVITSNÉ

(Oradeáról)

orth. kóser étterme BUCUREȘTI,

Str. Lipsani 7. Galeries Lafayette mögött. Telefon: 4-62-91.

Szombat, március 20 (iskolai matin): Vig-özvegy.

Vasárnap, március 21 (este): Az eladott menyasszony.

Hétfő, március 22: Carmen. (Manzer zeneigazgató közreműködésével.)

Szerda, március 24: Szimfónikus hangverseny (Robert Manzer zeneigazgatóval.)

ROYAL MOZGO MÜSORA:

A zöld pokol. A legbravurosabb repülőfilm. Főszerepben Jack Holt és Amerika legjobb pilótái. Repülőbravurok. Bombázapörök. Elethalálküzdelmek a levegőben. Műsor előtt a legújabb világhírű és Romániai aktualitások: A diadály felavatása Bucurestiben.

EDISON MOZGO MÜSORA:

Legjobb műsor román és magyar feliratokkal: I. Pampák királya. Sláger cowboy-film Warner Baxterrel. II. Broadway gondolása. Vigjáték. Dick Powell-lel. Helyáras: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órakor.

APRÓ HIRJUTÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Allásikereseknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Perfekt német, középkori, intelligens izr. urinő, jó bizonyítványokkal, azonnal elhelyezkedne uricálánál nevelőnő, vagy társalkodóni minőségben. Cimeket a kiadóba kér.

Egy szoba konyha fürdőszoba május 1-re kiadó. Regele Ferdinand 133.

Vendéglő és szállodai berendezés jutányosan eladó. Cim és leltár a kiadóban.

Könyvszekrény, háromrészes, fekete tölgy, tüzetberendezésnek is alkalmas, fehér gyermekszobabutor és egyéb tárgyak költőzködés miatt eladók. Ligeti, Calea Marechal Foch 53.

40 éve fennálló fűszerüzlet Petroseni legforgalmasabb helyén elköltözés miatt eladó. „Fűszer” jellegére a kiadóba.

Suche ein intelligentes Mädchen mit deutsche und rumänische Sprachkenntnisse zu 9-10 jährige Mädchen. Offerten sammt Photographie und zeugnisse bitte an Adresse „Provinz” zur Redaktion.

Kerestetik a fürdőszézon tartamára egy fiatal sakter, kinek a felesége a főzésben jártassággal bír és egy ortodox panzióknak a konyháján segédkezni tud. Gyermekek nélküli pályázók előnyben a lakás miatt. Fizetési igényekkel ellátott ajánlatok a brasovi ortodox főrabbi urhoz küldendők.

200 értékes nyeremény. Április 4-én less az oradeai Zsidó Kórház sorsjátéka. Főnyeremények: 1 hálószoba, 1 szalon, 1 konyhaberendezés, sezontakaró, ebédőkészlet, stb. 1 sorsjegy bélyeggel 26 lej. Vidéki rendeléseknél kériünk 7 lej portóköltséget. „Agimex” Agentura Cluj, Piața Unirii 3.

Keresek szépen butorozott, teljesen különbejáratu szobát lehetőleg fürdőszobahasználattal április 1-re. „Központban” jellegére a kiadóba.

28 éves, érettségizett és igen jólmenő üzlet társa nagyobb városban feleségül venne olyan urileányt, akinek 250.000 lej hozománya van. Bővebbet Mirea hazasságközvetítő iroda Cluj, Calea Marechal Foch 25, I. em. Hivatalos órák délután 3-6-ig.

Garanciaképes fiatalember fűszerszakmában jártas ügynöki vagy utazói állást keres. Ajánlatokat „Agilis” jellegére a kiadóba.

Fényképészni állást kaphat. Fényképes ajánlatokat. Házasság lehetséges. „Jofat Toar” jellegére.

HIREK

Harminc napos vizsgálati fogságot rendeltek el a leánykereskedéssel vádolt kocsmáros ellen. Mint jelentették, szombaton éjjel a negyedik kerületi rendőrség emberei letartóztatták Neumann Salamon Rudanu uca 19. szám alatti kocsmáros, aki ellen különböző feljelentések érkeztek, amelyek leánykereskedéssel vádolják. A beindított vizsgálat szerint Neumann állítólag fiatal cselédleányokat prostitúcióra kényszerített. A vizsgálóbíró ma délelőtt hallgatta ki a kocsmáros és kihallgatása után elrendelte ellene a 30 napos vizsgálati fogságot. A vizsgálóbíró határozata ellen Neumann a törvényszéki vádtanácsához fellebbezett.

Helybenhagyta a cluji ítélőtábla a gyermekgyilkos anyja büntetését. A kiskorúak bírósága néhány hónappal ezelőtt D. Ileana kiskorú leányt hathavi elzárásra ítélte gyermekgyilkosság bűntettéért. A fiatal leány, aki 1936 év nyarán fiugyermeket szült, miután nem tudta gyermekét eltartani, mikor ez két hónapos volt, követ kötött a nyakára és a Somesbe dobta. A tábla ma foglalkozott fellebbezés folytán az ügygel és az ítélet helybenhagyta. Az ítélet jogerőre emelkedett.

Elnapolta a tábla Napen, a zsarolással vádolt rendőrszt bűnügyének fellebbezést tárgyalását. A cluji ítélőtábla előtt ma délelőtt Napen Joan a cluji állomási rendőrség volt komiszárja állott, akit — mint ismeretes — a törvényszék zsarolás és csalás címén 10 havi börtönrre ítél. Napen azonban később a vád tanui ellen hamis vallomástétel címén feljelentést tett. A feljelentés alapján az ügyész megindította az eljárást a tanuk ellen. A mai tárgyaláson Mircea Georgescu dr védőügyvéd kérte a bíróságot, halassza el a per tárgyalását egészen addig, amíg a hamis tanúzás ügyben ítéletet hoznak. A tábla a védelem kérelmének eleget tett és a tárgyalást bizonytalan időre elhalasztotta.

Egy brooklyni kórház ápolónői eltorlasztolták a kórház folyósóit. Newyorkból jelentik: A rendőrség revolverrel kényszerített szétoszlásra 132 ápolónőt, akik Brooklyn egyik kórházban eltorlasztolták a folyósókat.

Prostatatultengésnél és hólyagtágulásnál, amikor igen fontos, hogy a betegnek erőlködés nélkül mindennap könnyű béllürölése legyen, akkor reggelenként éhgyomorra egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűviz a lehető legjobb szolgálatot teszi. Az orvosok ajánlják.

Uj székház építését határozta el a Timisoara jözsefvárosi orth. zsidó hitközség. A timisoara-jözsefvárosi orth. zsidóság egyik régi problémája került a március 14-én tartott évi közgyűlésen a megoldás stádiumába. Az utóbbi évek folyamán gyors tempóban megnagyobbodott hitközség nagy mértékben érezte a mai követelményeknek megfelelő rituális fűrdő és a többi intézmények, mint baromfi-vágóhely, meszárszék, Talmudóra-iskola, iroda és tanácsterem elhelyezésére alkalmas épület hiányát. A dr. Löffler Géza elnöksége alatt működő hitközségi vezetőség Schück Bernát főrabbi kezdeményezésére célul tűzte ki ezen hiány pótlását, több képviselőtestületi gyűlésen elhatározta, hogy a közgyűlésnek a hitközségi intézmények elhelyezésére új épület emelését fogja javasolni. A március 14-iki rendes évi közgyűlés e kérdés jegyében folyt le és a főrabbi és az elnök felszólalása után, a közgyűlés egyhanguan, nagy lelkesedéssel elhatározta a tervezett székház felépítését és megbízta a képviselőtestületet a határozat végrehajtásával. A lelkesedés spontán megnyilvánulásaként, Stern Vilmos alelnök 48.000 és dr. Blum Gyula 36.000 lejt adományozott a hitközségnek az építkezés céljaira. Rajtuk kívül még többen adományoztak jelentékeny összegeket és remény van rá, hogy nem sokára megkezdhetik a terv megvalósítását is, amitől a hitközség erkölcsi és anyagi felvirágoztatását remélik.

Ismeretlen tettesek pogolgéppel felrobantották a montpellieri székesegyház portálját. Párizsból jelentik: Ismeretlen tettesek pogolgépet helyeztek el a montpellieri székesegyház mellett. A robbanás hatalmas erejű volt, elpusztította a templom portálját és az összes környékbeli ablakokat. Valószínű, hogy anarchisták követték el a merényletet.

Titulescut kérték fel a pán-amerikai unió paktumtervezetének elkészítésére

Nyolcmillió lej honoráriumot kap a volt külügyminiszter

Bucuresti, március 16. A Tempo című fővárosi lap arról értesül, hogy Titulescu volt külügyminiszter az elmúlt napokban igen fontos és megtisztelő megbízatást kapott az amerikai Egyesült Államok kormányától. A washingtoni külügyi hivatal fel-

kérte Titulescut, vállalja el pánamerikai unióhoz csatlakozott államok paktumtervezetének elkészítését. A lap szerint a volt külügyminiszter 8 millió lej tiszteletdíjat kap munkájáért.

Rudolf Hess három perces rádióbeszéde és Stephen Wise feleségének csattanós válasza az amerikai nőkongresszuson

Beszédfilmen akarták bemutatni Rudolf Hess-t a nőkongresszusnak, amit az amerikai közvélemény tiltakozása miatt ejtettek el

Csikágó, március 16. Az amerikai nőkongresszus megnyitása alkalmából a „Chicago Tribune” című világlap több személységet kért fel arra, hogy beszédet intézzen a kongresszushoz és szó volt arról, hogy Rudolf Hess, Hitler helyettesét beszélő filmen fogják bemutatni a kongresszusnak. Ez ellen óriási felzúdulás robbant ki és ennek hatása alatt lemondtak a beszélő filmről. Megengedték azonban, hogy Hess három percig beszéljen a berlini rádióon keresztül a kongresszushoz.

Rudolf Hess meg is tartotta három perces rádióbeszédét. Németország békeszeretét hangsúlyozta és ama reménynek adott ki-

fejezést, hogy az Egyesült Államok kereskedelmi szerződést fognak kötni a Harmadik Birodalommal.

A beszéd rendkívül fagyos fogadtatásban részesült a kongresszuson. Nyomban annak elhangzása után Mrs. Stephen S. Wise, az amerikai zsidó kongresszus és a zsidó világkongresszus elnökének felesége lépett a szószékre és gyújtó beszédben bélyegezte meg a németországi náci rezsim által elkövetett jogfosztásokat és borzalmakat.

Stephen Wise feleségének beszédét tüntető lelkesedéssel fogadta az egész kongresszus.

Kétszáz rabló támadta meg Sungari mandzsuri városkát. Sanghaiból jelentik: Kétszáz rablóból álló csoport gépfegyverekkel felfegyverkezve megtámadta Sungari városkát Észak-Mandzsuriában. Háromszáz házat felgyújtottak a banditák, akik 500 foglyot vittek magukkal, hogy váltságdíjat követeljenek értük. A foglyok között van 20 japán is.

A kövérség ártalmas az egészségre és a szivre. Könnyen lefoghat, ha kisingeni soványító tablettát használ, mely a világhírű kisingeni gyógyforrás terméke!

Lezuhant egy francia katonai repülőgép. Párizsból jelentik: Lyon mellett lezuhant egy katonai repülőgép. Egy főhadnagy és egy altiszt szörnyethaltak.

Szilárd János és Undi Imre: Szép vagy diákelet. Mintha a jó kedély, humor iránti érzék, amely apáink és nagyapáink diákorában oly sűrűn nyilvánult meg, kezdene ritkulni, hogy ne mondjuk, kivesszi a mai nemzedékből, gyerekből, tanárból egyaránt. Elszomorító jelenség, bármennyire is tudjuk az okát. Apolni, pártolni kell a humort, a jókedvet, a jóízű nevetést felnőtteknél is, de a gyermekekénél, a diákoknál még inkább. Szilárd-Undi: Szép vagy diákelet, mint a többi Renaissance könyvek. Gyönyörű kiállításban jelentek meg. Szilárd-Undi: Szép vagy diákelet fűzve 99 lej, vászonkötésben 132 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje a Renaissance könyvek teljes jegyzékét.

Klein József képkiallítása

*

A „Minerva” kiállítási termében vasárnap délelőtt nyílt meg nagy érdeklődés mellett Klein József festőművész képkiallítása. Az érdeklődés indokolt: a pályája elején már nagy ígéretekkel indult festőművész teljes mértékben beváltotta a hozzáfűzött reményeket.

Nemcsak tudása mélyült el, hanem szemlélete, ember- és életlátása is olyan értékes elemekkel bővült, melyek művészetét kiemelik a megszokott festőstílusok egyhangúságából és egy érett, egyéni utakon járó művész színes világát tárják a néző elé.

Ha a mindig sántikáló beskatulyázás módszerét alkalmaznánk Klein József művészi irányzatára, talán azt az állítást kockáztathatnók meg, hogy az új-klasszicizmus utjain halad.

Am ez a meghatározás csak viszonylagos értékű, mert Klein József művészetének éppen az a legjellegzetesebb vonása, hogy teljesen hűjával van minden iskoláságnak. Iskoláságot, helyesebben irányzatosságot legfeljebb témaválasztási köre árul el: a munka kinja, erőfeszítése és nagyszerű ereje nyilatkozik meg legtöbbször.

Am ezek a témák olyan művészettel, a ragyogó színeknek és formaérzéknek olyan elragadó összhangjával vannak megfestve, hogy valóban a klasszikusok jutnak eszünkbe, ha a kompozíciók tökélyét szemléljük.

Emberek és tájak, a természetnek a munka erőfeszítései nyomán színesen kibomló gazdagsága és állatok (főleg lovak) életteljes izomjátéka ragadják meg Klein József képein tekintetünket. Úde színei, levegős hátterei, égboltjának, felhőinek tiszta sugárzása feltétlenül megállítják még azokat is, akik a romlott kispolgári izlést szolgáló csendéletek „művészetén” nevelődtek és az az impresszionista iskola unalomig ismétlődő témakörén túl idegenkednek minden egyéni művészi megnyilatkozástól.

A régi Klein Józsefet főleg stilizált, szim-bolikus rajzai és képei jellemezték, — a mai, az érett Klein József már teljesebben, a fényeiben és árnyaiban, színeiben és vonalaiban kibontakozó természet kitünő megfigyelője, aki kivételes képzeletével annak legjellegzetesebb vonásait, legdusabb megnyilatkozásait rögzíti meg képein.

Van két vászna, amelyeknek figurái, tündöklő színei, levegős háttere, megkapó bukolikus hangulata egyenesen freskó-falakra kívánkozik. Így is a freskók monumentálisával hatnak „Tavaszi” és „Ősz” című képei. Az elsón a tavasz rügyezése, levegőjének áttetszősége, a barázdák barna husa, emberek és állatok mozgása nyugtázza le a szemlélőt, a másodikon az aratás gazdagsága, színeinek ragyogása, a hangulat telítettsége az, mely maradéktalanul köti le a szemek kíváncsiságát.

E két nagy vásznon kívül az „Aszfalt-zók”, a „Fáradtság”, a „Gondok” című képei azok, melyeken a szociális tartalom, a meleg emberi részvét a legtisztább, legeredetibb művészet erejével szólal meg. A művész tónus-gazdagsága különösen feltűnő képein.

Stilizált, régebbi módszerét tükröző kompozíció közül a „Bányászors” az, mely a legközvetlenebb hatása. Kisebb képeit, főleg a linoleum-metszeteket inkább arisztikum, mint különösebb eredetiség jellemzi, de ezek is a művész páratlan sokoldalúságának, formanyelve gazdagságának bizonyosságai. Aki a kivételes, nagytróró, problémái komolysága mellett is a bensőséges festői hatásokat kereső művészet kedvelője, az nagy szeretettel és elismeréssel fogja megtekinteni Klein József képtárlatát.

A tárlaton Molnárné Simon Ilona, a jónevű szobrászművész néhány elismeréreméltó figurával szerepel. Különösen portréi vannak jól megkomponálva.

A tárlat március 21-ig tekinthető meg, teljesen díjtalanul, (Str. Baron L. Pop 5. főemelet) naponta déli egy óráig és délután hétig. A tárlatra ezuton is felhívjuk olvasóink és a műbarátok figyelmét.

Salamon László.

— Tombolaest az Ujságíróklubban. Ma, szerda este nagyszabású tombolaestot rendez a cluji Wizo az Ujságíróklubban. A rendezvény iránt élénk érdeklődés nyilvánult meg.

HAR ZION HAR CARMEL

Egyedüli hajójárat, mely palesztina lobogóvalat közlekedik Románia és Palesztina között. Rendszeres utas- és áruszállítás.

A legközelebbi hajóindulások Constantából Haifába:

Har Zion	március 18
Har Carmel	március 25
Har Zion	május 1

Jegyek kaphatók az

Uj Kelet utazási osztályánál

„Kedem” utazási iroda

transzilvániai és banati vezérképviseleténél.

Teherszállítási ügyekben a

Lazar Bercovici Constanta

vezérigénység szolgál felvilágosítással. Casuta Postala 65. Tel. 174. Táviratcim: Bercola

Orvosilag ajánva. Huszonhat állam egészségét óvja. Ügyeljen az OLLA márkára, ne fogadjon el utáncolatot

SNÉ
erme
TI,
tte mögött.
atiné): Vig-
Az eladott
lanzer zene-
us hangver-
gazgatóval.)
RA:
repülőfilm,
amerika leg-
k. Bomba-
k a levegő-
világhíradó
A diadaliv
RA:
ar feliratok-
ger cowboy-
I. Broadway
Powel-lel,
ete: 3, 6 és
EK
vastagabb
etés 20 lej.
kedvezmény.
ó. Jelleg
portóbélyeg
elligens izr.
azonnal el-
önői, vagy
ket a kiadó-
május 1-re
ezés jutá-
adóban.
kete tölgy,
fehér gyer-
k költőzők
a Marechal
roseni leg-
niatt eladó.
ichen mit
chkántlisse
ten sammt
an Adresse
nára egy
a főzésben
nziának a
nek nélkül
t. Fizetési
rasovi or-
s 4-én lesz
ka. Főnye-
1 konyha-
észet, stb.
ki rendelé-
„Agimex”
sen külön-
obahaszna-
jelligere a
ölmönő üz-
göl venne
j hozomá-
gközvetítő
25. I. em.
erszaktmá-
lást keres-
iadóba.
Fényképes
s. „Jofat

UJ KELET Legújabb hírek

Három-három évi börtönre ítélték 10 cernauti diákot, akik megverték a nemzeti parasztpárti ifjuság vezérét

Szombaton bezárják a parlamentet

Bucuresti, március 16. A cernauti hadbírósg ma tárgyalta tíz diák bűnperét, akik február 18-án súlyosan bántalmazták Vasile Parascant, a nemzeti parasztpárt ottani ifjusági tagozatának elnökét. A védelem számos jogi és ténybeli állapításra támaszkodva kérte a vádlottak felmentését. Hangoztatva, hogy tettük nem tartozik az új büntetőtörvénykönyv 315-ik szakaszának rendelkezései alá. Azt is állították, hogy a támadás áldozata nem tett írásbeli feljelentést. Parascan bántalmazását viselkedése váltotta ki és a diákság felháborodásával magyarázható.

A hadbíróügyész replikája után a tanács visszavonult, majd a következő ítéletet hirdette ki:

Vasile Parascan bántalmazásáért a következő diákokat: Zelinschi Gheorghe, Visan Liviu, Toma Victor, Voinic Bujorei, Jitaru Spiridon, Nemteanu Ion, Poponciuc Mardarie és Scalat Cezar 3-3 évi börtönre ítélt. Mateescu Valerian és Orendobvici Mircea diákokat pedig 1-1 évi börtönre sújtja.

a büntetőtörvénykönyv 315-ik szakasza alapján. Az ítélet kihirdetése után a tárgyalótermet kiürítették, az elítélteket pedig szigorú fedezet alatt visszazáráltatták a hadbírósg börtönébe.

Zártkörű miniszter tanács

Bucuresti, március 16. Tatarescu ma visszaérkezett a fővárosba poianai birtokáról és minisztertanácsot hívott egybe lakására. A tanácskozáson csak a kormány minisztertagjai és a törvényhozó testületek elnökei vettek részt. A minisztertanács a parlament által még megszavazandó törvényjavaslatokkal foglalkozott és tekintettel a kamarában az utolsó két nap alatt tapasztaltakra, elhatározta, hogy kizárólag a napirendre kitűzött javaslatokat szavaztatja meg. Ennek megfelelően a képviselőház ma megkezdi a főiskolai törvényjavaslat vitáját. Ebből eltávolítják mindazokat a cikkelyeket, melyek az egyetemi tanárok kinevezésére és előléptetésére, továbbá különböző nem technikai és adminisztratív kérdésekre vonatkoznak. Törlik a szenátus által eszközölt módosításokat is, melyek a Stefanescu-Goanga által készített tervezet szerkezetét megmáskálják. A bányatörvényt későbbi időpontban fogják megszavaztatni. A főiskolai törvény után a köznevelési javaslat vitáját kezdik meg.

A minisztertanács végzetével Tatarescu kihallgatáson volt az uralkodónál.

A kamara holnap folytatja a főiskolai törvény vitáját. A törvény mellett dr. Angheliescu távollétében Tatarescu fog felszólalni.

A Tempo tudni véli, hogy a törvényhozó testületek szombaton bezárják. Az addig megszavazott javaslatokat törvényrendeletek útján fogják hatályba helyezni.

Botrány Dobrescu Aurel miatt

A kamara éjjeli ülésén Valer Pop előterjesztette a román-jugoszláv hídépítési egyezmény ratifikálására vonatkozó javaslatot. Ezután megkezdtek a bányatörvény vitáját. Aurel Dobrescu nemzeti parasztpárti, majd Madgearu szólalnak fel. Utóbbi az aranytermelés kérdésével és a mőcök reménytelen helyzetével foglalkozik. Hangoztatja, hogy Transzilvánia kincseit nem kezelték úgy, ahogyan kellett volna és ezért van nyomor ebben az országrészben. A javaslat megnehezíti a mőcvidék lakóinak a bányászengedélyek kiváltását. Preliceanu közbeszó, amiből élénk szóváltás keletkezik. Preliceanu támadja Aurel Dobrescut, Madgearu Dobrescu védelmére kel. Botrány robban ki, a rendet csak nehezen állítja helyre Fotino elnök.

Az ülés újbóli megnyitása után 12 órakor Madgearu kéri a vita elhalasztását, mert a javaslat számos módosítást szenvedett, amiket a képviselőknek nem volt idejük át tanulmányozni. Pop Valer tiltakozik Madgearu bizonyos vádjai ellen, majd Fotino

megállapítja, hogy a képviselők létszáma nem elegendő és berekeszti az ülést.

Munkában a szenátus

Ma délelőtt a szenátus ülésén vita nélkül megszavazták a következő javaslatokat: A katonai muzeum szervezésére és működésére vonatkozó javaslatot, Turda város kö-

csönkötési felhatalmazásról szóló javaslatot, az egyházi tisztviselők inkadrálására vonatkozó javaslatot és a földművelésügyi minisztérium részéről a gabonaexportöröknek járó kivitel juttatás rendezésére vonatkozó javaslatot. Mindezeket a kamara már elfogadta.

Antonescu megérkezett Törökországba

Sztambul, március 16. Antonescu külügyminiszter a Regele Carol hajón Sztambulba érkezett. Partraszállásánál Sztambul alpolgármestere és térparancsnoka üdvözölte. Jelen volt a kikötőben Románia ankarai követe és a követség teljes személyzete. A

zenekar a román és a török himnuszot játszotta, majd gyalogsági díszszázad vonult fel. Antonescu ezután lelkes tömeg ünneplése mellett a Pera Pallace szállodába hajtatott. Este hét órakor Antonescu tovább utazott Ankara felé.

Uránia Mozgó

Greta Garbo egyetlen filmje: Kaméliás hölgy

A párizsi szovjetkövet bizalmatlanságát fejezte ki Delbos előtt a német és olasz nyugati paktumjavaslattal szemben

Cerutti Szovjet-Oroszország kikapcsolását ajánlotta Delbosnak az európai együttműködésből? Delbos tanácskozásai a párizsi olasz, belga és orosz követekkel

Hárommilliárd frankban állapították meg a francia nemzetvédelmi kölcsön második kibocsátásának összegét

Párizs, március 16. Delbos külügyminiszter a napokban beható tanácskozásokat folytatott az orosz, belga és olasz követekkel. Ebből az alkalomból a ma reggeli francia lapok foglalkoznak Delbos tanácskozásaiával, valamint Sandler londoni látogatásával, a dán királynak Hitlerrel tett látogatásával. A lapok mindezen diplomáciai tevékenységben az új locarnói tervezet körül mozgást látnak. A Petit Parisien rámutat arra, hogy a szovjetek nagykövete kifejezésre juttatta bizalmatlanságát azon német jegyzék iránt, amely igyekszik a szovjeteket izolálni. Alultól a Cerutti-Delbos találkozáson felmerült annak lehetősége, hogy a szovjetumot kizárják az európai hatalmak együttműködéséből. A lap ezzel a hírrel kapcsolatban megállapítja, hogy Franciaország belsőleg mélysegesen békés, de szabad kezét kíván biztosítani magának barátai megválasztásában, mint a múltban is tette. Az Excelsior szerint Belgiumot nyugtalanítja a Berlin-Róma összetartás, ami a semlegesség útjára vezetheti. Viszont ezt már drágán fizette meg 1914-ben. Így valószínű, hogy Kerchove báró elsősorban arról biztosította Delbost, hogy Belgium hű marad a Népszövetség alapintézményeihez. Az Echo de Paris londoni tudósítója emlékeztet arra, hogy az angol-svéd tárgyalásokon lezárult Svédország semleges marad egy német-orosz viszály esetében. Londonban azon a véleményen vannak, hogy úgy Németország, mint a szovjetek óriási nehézségekbe ütköznek a Balti tengeren való hadműveleteikben. Nem maradna más számukra, mint az arktikus tengereken való megütközés. Végül azt hiszik, hogy Hitler ajánlatot tett a dán királynak megnevezésére a szerződés kötésére, ami az ötödik lenne Németország részéről. A Reich csak Közép-és Kelet-Európában kívánja magának fenntartani a vita és harci jogot.

Párizs, március 16. (Rador). A hivatalos lap ma reggeli számában megjelent a rendelet, mely a nemzetvédelmi kölcsön második kibocsátásának összegét 3 milliárd frankban állapítja meg. A jegyzékek feltételei megegyeznek az első kibocsátásával. A jegyzéseket legkésőbb március 25-én lezárják. Auriol pénzügyminiszter kijelentette, hogy a második kibocsátás tulajdonképpen kiegészítő jellegű, amely lehetővé teszi mind azoknak, akik a kölcsönbe akarják fektetni megtakarított pénzüket és az első jegyzéskor nem tudtak kötvényeket kapni, hogy a nemzetvédelmi kölcsön előnyben részesüljenek. Auriol még közölte, hogy a kivándorolt tőkék fokozott gyorsasággal térnek vissza az országba, sokkal gyorsabban, mint ahogyan annak idején elhagyták azt.

Párizs, március 16. (Rador). A kommunisták kövekké és botokkal támadták meg a francia néppárt Doriot vezetésével tartott gyűlést. Több autó gumiját elvágták és propaganda-röpiratokat szórtak a gyűlés résztvevői közé. Öt ember megsebesült, a rendet egy rendőrségi repülőosztag állította helyre.

Párizs, március 16. Az angol kereskedelmi kamara párizsi bankettjén Leon Blum beszédet tartott, amelyben az angol-francia meg egyezés jelentőségét hangoztatta egész Európa és a béke szempontjából. Franciaország teljes egészében pacifista és ha a békeakarát minden országban ilyen erővel nyilatkozna meg, meg lehetne valósítani a biztonságot. Blum hangsúlyozta, hogy a párizsi nemzetközi vásár is ezt a célt fogja szolgálni.

Párizs, március 16. A nemzetközi kölcsön második kölcsön részletét ugyanolyan lelkesedéssel és gyorsan jegyezték le, mint az első. Valószínűnek tartják, hogy szerdán reggel ezt a kölcsönt is tuljegyzik.

Rendkívüli minisztertanácsot tartott az angol kormány a palesztinai helyzet ügyében

LONDON, március 16. Baldwin miniszterelnök elnökletével tegnap este rendkívüli minisztertanácsra ültek össze az angol kormány tagjai, amelyen kizárólag a palesztinai helyzettel foglalkoztak és valószínű, hogy Sir Arthur Wauchope palesztinai 15-kormányzó, aki Londonban tölti szabadságát, még a mai nap folyamán visszatér átlomáshelyére.

A Palesztinában történt újabb terrorcselekmények az egész angol közvéleményben nagy megütközést keltettek és a londoni lapok rendkívül hevesen támadják a kormányt, a palesztinai állapotok miatt. Hír szerint Dill tábornok a Palesztinában állomásozó angol haderők főparancsnoka, szikratávíratot küldött Londonba, amelyben rendkívül komolyan ítéli a helyzetet. Hí szerint az elmúlt 48 óra alatt mintegy tízezer gyilkosságról, támadásról és összeütközésről számol be a hivatalos jelentés.

Az angol sajtó egyöntetűen követeli a kormánytól a palesztinai helyzet tisztázását és a rend és a nyugalom helyreállítását az országban. Az Evening Standard a királyi bizottság jelentésének azonnali közzétételét követeli és döntő lépéseket a kormánytól a zsidó nemzeti otthon érdekében megvédésére és az angol közvélemény megnyugtására.

A News Chronicle megállapítja, hogy Ormsby-Gore gyarmatiügyi miniszter csupán száraz számokat közölt az alsóházzal a palesztinai hadjárat költségeiről, de nem adott felvilágosítást a parlamentnek arról, hogy miért tartózkodik Sir Arthur Wauchope ilyen kritikus pillanatokban Londonban és miért nincs Jeuzsálemben.

Hír szerint a londoni kormány fontos határozatokhoz a palesztinai helyzettel kapcsolatban. Újabb katonai megerősítéseket küldenek Palesztinába és más intézkedések is történnek a rend biztosítására.

Az alsóházban több interpellációt jegyeztek be a palesztinai helyzet kapcsán, különböző pártok képviselői.

LONDON, március 16. Weizmann Chaim, a Jewish Agency és a Cionista Világszervezet elnöke, aki a napokban tért vissza Londonba, beható tárgyalásokat folytatott az angol kormány tagjaival. Weizmann és a cionista exekutívé többi, Londonban tartózkodó tagjai rendkívül élénk tevékenységet fejtenek ki.

Lelőttek egy rablóvezért a Regatban

Bucuresti, március 16. Az ilfovi csendőrségnek hosszas nyomozás után tegnap sikerült megállapítania, hogy a több, mint 100, betéréssel vadolt Cercel rablóvezér, Gaesti mellett barátjának házában tartózkodik. A házat körülzárták, de Cercel kitért. A menekülő banditát lelőtték, 12 társa megadta magát.

Hadi-nyugdíjasok jelentkezése

Bucuresti, március 16. Az IOV a hadirokkantokat, árvákat és özvegyeket felhívja, hogy 1937 március 25-ig bezárólag jelenjenek meg a pénzügyigazgatóságokon és adóhivataloknál, hogy az 1934. 35. és 36. valamint folyó év első harmadára szóló nyugdíjjaikat érvényesítsék.

Mérnök! Gyár! Orvos!

Minden német (25% redukción!), francia, angol, stb. folyóirat és könyv LEPAGE-nál Cluj. Kérjen ingyen jegyzéket Lepage-tól, Cluj, jelezve mely szakma érdekli.

FRATERNITAS R. T. NYOMASA, CLUJ

CENZURAT